

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BRETKA

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2016 - 2025

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bretka na roky 2016 - 2025
Územné vymedzenie :	Košický kraj, okres Rožňava, obec Bretka – ŠÚJ 514578
Územný plán obce schválený:	áno (1992)
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2016 - 2025
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Bretka	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Košický
Okres:	Okres Rožňava
Región:	Horný Gemer
Poloha:	48°29'16"S 20°20'27"V
Nadmorská výška:	191 m n. m.
Rozloha:	9,54 km ² (954 ha)
Počet obyvateľov:	400 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	41,93 obyv./km ²
Nacionále	
PSČ	980 46
ŠÚJ	514578
EČV	RV
Tel. predvoľba	+421-58
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Bretka
	Bretka 33
	980 46 Gemerská Panica
Web:	www.obec-bretka.eu
E-mail:	obecbretka@centrum.sk starosta@obec-bretka.eu
Telefón:	047 / 552 29 56

OBSAH

1 ÚVOD.....	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BRETKA.....	12
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	13
2.1. HISTÓRIA OBCE.....	13
2.2. PRÍRODNÉ POMERY.....	13
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	17
2.4. DOPRAVA.....	22
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	26
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	29
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ.....	36
2.8. BÝVANIE.....	38
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE.....	39
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE.....	41
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA.....	42
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO.....	43
2.13. ŠPORT.....	43
2.14. KULTÚRA.....	44
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA.....	45
2.16. STRAVOVACIE A REŠTURAČNÉ SLUŽBY.....	46
2.17. CESTOVNÝ RUCH.....	46
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014.....	47
2.19. SAMOSPRÁVA.....	47
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.....	48
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR.....	49
3 SWOT ANALÝZY.....	49
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	52
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	52
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	53
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	54
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	55
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	56
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	57
3.8 KULTÚRA.....	58
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	59
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ.....	60
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE.....	60
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE BRETKA.....	62
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BRETKA.....	69
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE BRETKA.....	70
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE.....	72
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BRETKA.....	79
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	80
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	80
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	81
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	81
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	82
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	83
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT.....	84
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	84
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	85
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ.....	85
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	86
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY.....	86
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	86
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	87
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	88
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	89
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	89
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	90
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT.....	91
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	91
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	92
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ.....	93
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BRETKA.....	95
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR OBCE BRETKA.....	96
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHSR.....	97

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN.....	99
8 AKČNÝ PLÁN.....	100
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	100
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	101
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	103
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	104
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	105
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	106
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT.....	108
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	109
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	110
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ.....	111
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	112
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BRETKA.....	114
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU.....	115
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	115
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	117
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	118
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO.....	119
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	121
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	122
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT.....	124
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	125
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	126
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ.....	127
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	128
10 ZÁVER.....	134
11 POUŽITÁ LITERATÚRA.....	135

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bretka s výhľadom do roku 2025 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bretka sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Bretka, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bretka na roky 2016 - 2025
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		

Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Bretka je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR KESK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

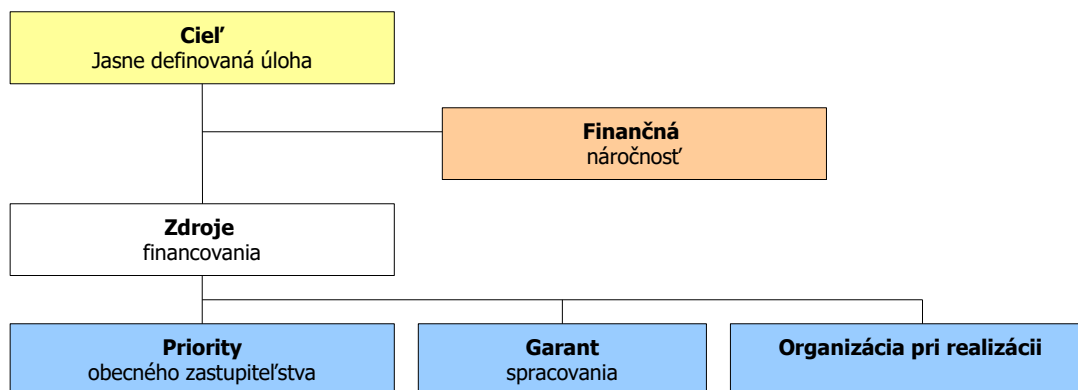
Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bretka je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Bretka. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo

analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

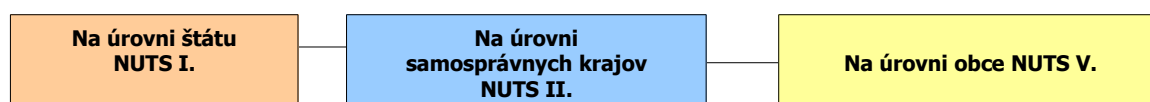
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade financovania projektov majúcich význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Košický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bretka nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bretka boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Bretka má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR		1a, 10	EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (LZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
				8,9,10,	
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	
				4,5,6,	

			MV SR	5b	
			MK SR	6c	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	VÚC	5,6,7,9,10	ESF, EFRR
				5,6,7,9,10,	
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR		11	EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR		11	EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR obce Bretka integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Bretka 2016 – 2025 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce 2005 - 2015, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Požičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

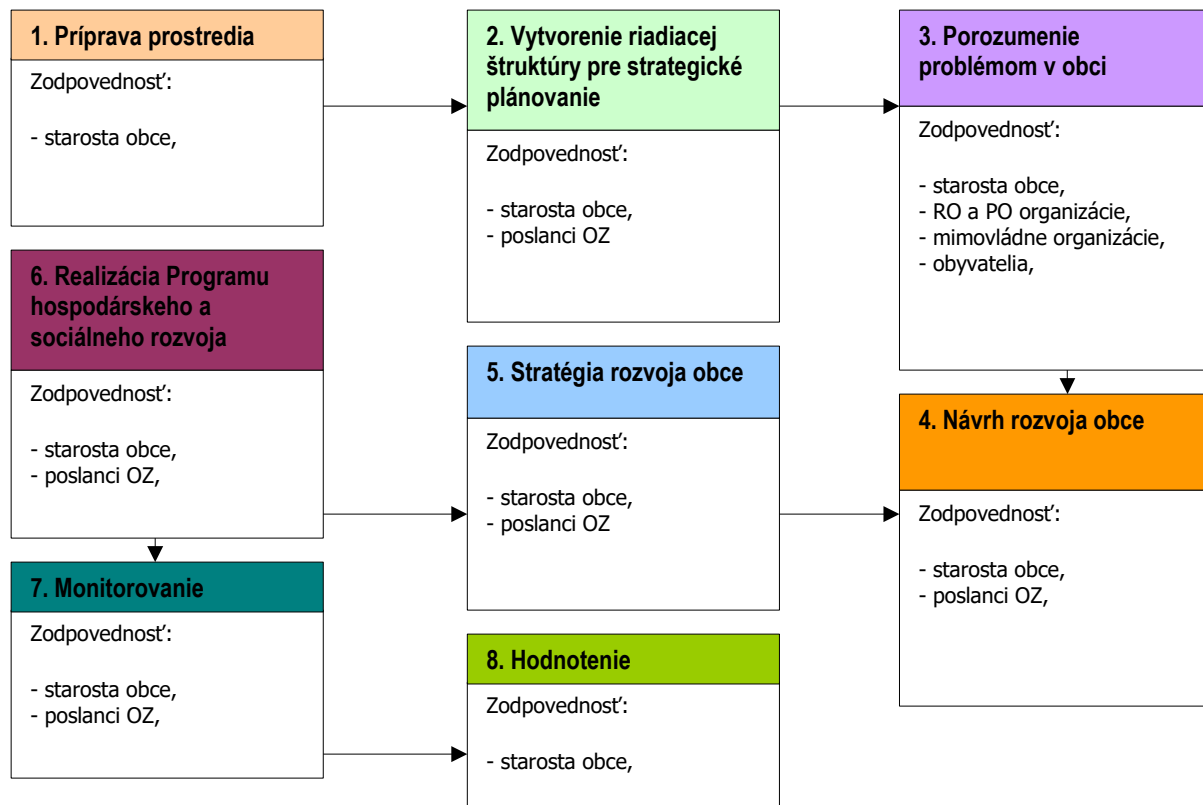
Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho

hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Bretka. Sformovanie prvej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie. Zapojenie všetkých účastníkov procesu. Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry. Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach. hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj. Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom. Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Priebežné vyhládavanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.
2	
3	
4	
5	
6	

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bretka 2016 - 2025

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Obec Bretka leží vo východnej časti okresu Rožňava. Z hľadiska širších územných vzťahov je súčasťou Košického samosprávneho kraja.

Základná charakteristika obce Bretka (k 31.12.2014)

Kód obce	514578
Názov okresu	Rožňava
Názov kraja	Košický
Štatút obce	obec
PSČ	980 46
Telefónne smerové číslo	+421-47
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1286
Nadmorská výška obce - mesta v m	191
Celková výmera územia obce [km ²]	9,54
Hustota obyvateľstva na km ²	41,93
Zdroj: ŠÚ SR	

2.1 HISTÓRIA OBCE

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1286. Vznikla vyčlenením z obce Čoltovo na Zemiansku Bretku (zvanú Horná alebo Malá) a Sedliacku Bretku (zvanú Dolná alebo Veľká). V priebehu vojen v 17. stor. obec spustla. V roku 1720 tu žili dvaja želiari. Noví obyvatelia sa presídlili z Husíca, Turčoka a Horehronia. V roku 1773 mala obec 16 urbárikov a 6 želiarov. V roku 1828 bolo v obci 55 domov a 455 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, ovocinárstvom, ale i železiarstvom. Po roku 1948 prevažovali roľníci a poľnohospodárski robotníci. V roku 1938 až 1945 bola obec pripojená k Maďarsku. V obci pôsobilo niekoľko krčmárov. Bol tu mlyn s vodnou elektrinou. Pre výstavbu železničnej trate bol v blízkosti otvorený lom (1949) na stavebný kameň, neskôr k nemu pribudli ďalšie. Štátny majetok bol založený na bývalom veľkostatku v roku 1949. JRD založili na nových plochách v roku 1950. Do roku 1960 bola obec súčasťou okresu Šafárikovo, neskôr bola začlenená do okresu Rimavská Sobota. Do roku 1991 bola miestnou časťou Gemerskej Panice, od tohto roku je samostatnou obcou.

Vymedzenie územia

Obec Bretka leží na juhovýchodnom okraji stredoslovenského a juhozápadnom kraji východoslovenského kraja v severovýchodnom výbežku Rimavskej kotliny, na sútoku riek Slaná a Muráň, 8,8 km od mesta Tornaľa. Kataster pahorkatinne a kaňonovite ohraničený v poriečnej nive. Stred obce leží 195 m.n.m. a zvyšná časť katastra varuje od 184 do 311 m.n.m.. Z okolitých vrchov sú najvyššie Okrúhly kopec (296 m.n.m.) a Gubová (322 m.n.m.). Širšie okolie možno začleniť do zadnej hlbiny západných Karpát. Zo severu región obklopujú horské masívy Revúckej Vrchoviny, z juhu pieskovcové a vulkanické kopce Cerovej vrchoviny a z východu Bodvianska Pahorkatina. Smerom na západ oblasť prechádza do Lučeneckej kotliny. Prejavujú sa tu dva terénne stupne, južne sú to riečne nivy so širokými terasami a v severnej časti vyšší stupeň reprezentovaný kotlinovými pahorkatinami. Oblasť sa rozčleňuje na štyri časti, a to Gemerské terasy, na Oždiansku, Valickú a Licinskú pahorkatinu. Najvyššie nadmorské výšky sa dosahujú na Licinskej pahorkatine. Jedným z najvyšších kopcov, pri ktorom je alokovaná aj obec Meliata severovýchodne od obce Bretka je kopec Hámor (335 m.n.m.) a je tu alokovaná najväčšia časť krasových území. Južne od obce sa nachádzajú Gemerské terasy, kde sa skrasovatené útvary vyskytujú len ojedinele. Kataster obce je integrálnou súčasťou Licinskej pahorkatiny. Juhovýchodne od katastra obce zasahuje Bodvianska pahorkatina

napájajúca sa v smere S – J na Gemerské terasy. Západne od katastra obce sa tiahne v smere V – Z Valická pahorkatina.

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia a geologické pomery

Územie je geologicky značne nejednotné. Jeho severnú časť budujú svetlosivé masívne kryštallické vápence meliatskej skupiny, južnejšie vystupuje na povrch ich stratigrafické podložie: spodnotriasové bridlice a laminované vápence, ktoré ich oddeľujú od komplexu strednotriasových a vrchnotriasových vápencov synklinály Bretky silického príkrovu. Na geomorfologické obraz územia značne vplývajú aj spodnotriasové bridlice meliatskej skupiny. V oblasti ich výstupu (južne od Meliaty) sa dolina nápadne rozširuje s miernymi sklonmi okolitých svahov. Vo vápencových úsekoch má dolina Muráňa charakter tiesňavy s unikátne zachovanými meandrami, pôvodne vzniknutých v štrkopieskoch poltárskeho súvrstvia. Vhodne dokumentujú zachovanie reliéfu v poriečnom systéme v období vrchného pleistocénu. V období rodanských a valašských výzdvyhov sa riečka Muráň zarezávala do vápencového podkladu a vytvorila tiesňavu s obojstranne vyvynutým krasovým fenoménom. Na vyššie položených miestach sú zachované aj pozostatky staršieho exhumovaného krasového povrchu. Najčastejšie sa vyskytujúce sa vyskytujúca geologická jednotka je Meliatikum. Je tvorená útržkami pochádzajúcimi z oceánického a paraoceánického pásma. Charakteristická je sedimentácia hlbokovodných sedimentov. Sedimentácia počas riftingu bola spravádzaná podmorskou vuklanickou činnosťou. V predkolíznom štádiu štádiu sú hojné turbidity a vznikli aj rozsiahle olistostromy, ktorých bloky dosahujú veľkosť až niekoľko sto metrov. Pokiaľ ide o litostratigrafickú náplň meliatika, situácia je zložitejšia ako pri iných tektonických jednotkách. Po preradení niektorých sekvencií do turnianskeho príkrovu, či príkrovu Bôrky, zostáva iba niekoľko výskytov Meliatika. Okrem obce Bretka je to hlavne v Meliate, Držkovciach, Čoltove a Mikolčanoch. Všetky tieto výskyt majú melanžový či olistostromový charakter. Melanžový charakter meliatika je zložený zo sekvencií datovaných fosíliami z blokov. Z hľadiska časovej postupnosti litostratigrafické jednotky meliatika možno zaradiť do niekoľkých skupín: formácie predriftové, formácie synriftové, z toho sedimentárne a horniny ofiolitovej suity. Bloky a útržky z predriftového štádia svedčia o tom, že tu bol vrstevný sled porovnateľný so susednými jednotkami. Po začiatku roftingu obe pôvodne spojené časti dna, na ktorých sedimentovali plytkovodné šelfové karbonáty, začali praskať, lámať sa a driftovať od seba, pričom sa bloky pozdĺž listrických zlomov alebo zlomov typu domino zaklesávali stále hlbšie a boli prikryté pelagickými sedimentmi. V riftovom štádiu v centre trogu na oceánskej kôre vznikala ofiolitová sekvencia občas s vložkami rádiolaritov v pillow – lávach. Táto siaha do spodného kordevolu, vyššie je krekrytá strednokarnskými až norickými pestrými rádiolaritmi s bohatou rádioláriovou a konodontovou faunou. V okrajových častiach riftového bazému meliatika vznikali podľa neho v strednom a vrchnom anise pelagické vápence, v ladine až kordevole silicity a vo vrchnom triase rohovcové vápence. Preflyšové sekvencie s alodapickými vápencami a bridlicami začali sedimentovať vo vrchnom noriku. V liase sedimentovala hrubá flyšová sekvencia pozostávajúca z gradačne zvrstvených pieskovcov, siltovcov, bridlíc, trochu vápencov a už aj olistolistov triasových hornín. Stredná jura pozostáva z tmavých bridlíc, turbiditov s mnohými olistotistami triasových hornín. Druhá najmasívnejšie zastúpená tektonická jednotka je Silicikum. Tvorí ju nesúvisle vyvinuté kenozoikum, zastúpené terciérnymi a kvartérnymi pokryvnými sedimentami. Silicikum je tvorené silickým príkrovom, v ktorom sú zastúpené početné litofaciálne vývoje v stratigrafickom rozpätí vrchný perm – vrchný trias, s celkovou odhadovanou mocnosťou 2 – 3 km. Silický príkrov v oblasti tvoria tri skupiny facií, vyčlenených:

1. fácie predriftového štádia,
2. fácie karbonátovej platformy,
3. fácie intraplatformových depresí a pelagické fácie, resp. svahové a panvové fácie.

Fácie predriftového štádia predstavujú v súčasnosti najstaršie známe sedimenty silického príkrovu v oblasti Silickej planiny. Uvedené štádium je zastúpené nasledovnými litostratigrafickými vývojm. Najstaršia je perkupská evaporitová formácia (najvyšší perm – spodný trias), tvorená pestrými pieskovecami a bridlicami, s polohami sadrovcov a anhydritov. Táto formácia nie je odkrytá na povrchu, bola zistená len vrtmi v podloží verfénskeho súvrstvia. Nadložné verfénske súvrstvie (spodný trias – skýť), tvoria tri vývoje vrstiev. Najspodnejší vývoj je tvorený bodvasilašskými vrstvami (griesbach – spodný namal), zloženými z pestrých bridlíc a pieskovcov. V ich nadloží sú vyvinuté silickojablonické vrstvy (namal – spodný spat), tvorené piesčitými vápencami, piesčitými bridlicami a pieskovecami. Najvyššiu časť verfénskeho súvrstvia tvoria sinské vrstvy (vrchný namal – stredný spat), zložené z

monotónnych polôh bridlíc, slienitých vápencov a vápencov. Verfénske súvrstvie sa vyskytuje najmä v okrajových častiach Silickej planiny. Najväčšiu časť povrchu a pravdepodobne aj objemu hornín tvoria fácie karbonátovej platformy, na ktoré sú viazané početné povrchové i podzemné krasové javy. Fácie sú tvorené rôznymi typmi karbonátov, v stratigrafickom rozpätí: najvyššia časť spodného triasu – vrchný trias. V tejto oblasti sa na báze tohto faciálneho vývoja vyskytujú polohy dolomitov, rauvakov, brekcií a pestrých vápencov v drobných výskytoch aj priamo v katastri obce. Podstatná časť horninového masívu, vytvoreného z facií karbonátovej platformy, je zložená z nasledovných karbonátov: gutensteinské vápence a dolomity (najvyšší spat – anis), steinalmské vápence a dolomity (anis), wettersteinské vápence a dolomity (ladin – karn), leckogelské vápence (karn) a waxenecké (tisovské) vápence (karn). Na povrchu sa najviac vyskytujú svetlé – biele, masívne wettersteinské vápence. Z nich sú najrozšírenejšie rífové typy vápencov, ktoré budujú najmä severnú a severovýchodnú časť planiny. Menej sú rozšírené lagunárne (riasovo – stromatolitové) typy, ktoré tvoria planinu v južnej oblasti širšieho okolia. Svahové a panvové fácie sa tu vyskytujú pomerne zriedka. Vytvárajú úzke pruhovité, často aj šošovkovité polohy, ktoré sú intenzívne rozblokované zlomovou tektonikou. Tieto fácie sú tvorené nasledovnými typmi vápencov: schreyeralmské vápence (anis – ladin), reiflinské a pseudoreiflinské vápence (anis – karn), raminské a wettersteinské lavicovité vápence (ladin – karn). Množstvo typov karbonátov svahových a panvových facií uzatvárajú hallstatské vápence (norik). Najviac sú rozšírené sivé a tmavosivé lavicovité, hľuznaté reiflinské vápence. Vytvárajú relatívne súvislú polohu, tiahnucu sa od Plešivca smerom na juh. Súčasťou uvedenej skupiny facií je aj malá poloha zlambašských vrstiev (norik – rét), zložená z vápencov, slienitých a piesčitých bridlíc, nachádzajúca sa západne od Silice. Terciér v oblasti je v hlavnej miere tvorený neogénnymi sedimentami – poltárskym súvrstvom (pont). Súvrstvie je zložené z pestrých ílov, pieskov a štrkov, ktoré tvoria jeho podstatnú časť. Uvedené sedimenty vytvárajú nepravidelné polohy – denundačné zvyšky na exhumovanom krase. Vyskytujú sa hlavne na západnom okraji, medzi Plešivcom a Ardovom a západne od Silickej Brezovej. Na planinových častiach hodnoteného územia sa vyskytujú reliktné sedimenty v stratigrafickom rozpätí pliocén – spodný pleistocén. Sú to prevažne íly a hliny terra – rossového typu. Tieto sedimenty majú často premenlivý obsah hlinito – kamenitých sutín a sú zachované najmä v medziškrapových priestoroch a krasových jamách. Pomerne časté sú ich akumulácie aj v krasových dutinách blízko povrchu, puklinových a rozsadlinových štruktúrach. Kvartér je vyvinutý hlavne na úpätiach svahov, lemujúcich náhornú plošinu krasovej planiny. Najviac sú rozšírené deluviálne sedimenty (pleistocén – holocén), zložené z hlinito – kamenitých a kamenitých sedimentov. Plošne sú najviac rozšírené na západnom okraji Silickej planiny, v oblasti miernych svahov, v širšom okolí Dlhej Vsi a Domice. Pomerne málo sú vyvinuté deluviálne – proluviálne sedimenty (kolúvia), (pleistocén – holocén), ktoré vytvárajú ronové kužele zložené zo slabo opracovaných úlomkov hornín lokálne premiešaných s hlinami a osypové kužele tvorené chaoticky uloženými úlomkami hornín. Pri vyústeniach úpätných erózných rýh sa vyskytujú početné kuželovité telesá proluviálnych sedimentov (holocén). Sú zložené prevažne z hlinitých a hlinito – piesčitých, lokálne až štrkovitých sedimentov. Geomorfológia územia, vznik a vývoj krasu, v rozhodujúcej miere súvisí so zlomovou tektonikou, ktorá výrazne podmieňuje rozsah tektonického porušenia príkrovového telesa. Územie je výrazne tektonicky formované najmä zlomami SZ – JV a S – J smeru. Tieto zlomy sa podieľajú najmä na rozblokovaní severného a južného okraja planiny. Morfogeneticky patria k poklesom, zčasti k šikmým poklesom. Charakteristickým prvkom stavby sú aj prešmykové štruktúry, vyvinuté najmä v oblasti styku brezovsko – plešivskej a kečovskej štruktúry. Prešmykové zóny sú tiež často vyvinuté na styku litologickorozdielných komplexov, kde predstavujú štruktúry s čiastkovým, diferencovaným transportom. Uvedené štruktúry majú generálne V-Z smer. Táto orientácia je však často rotovaná v dôsledku rozblokovania zlomami. Horninový masív je rozsiahle porušený. Najmä v karbonátoch sa to prejavuje tvorbou početných puklinových systémov, rozsiahlych drvených pásiem a lokálne zbridičnatých zón. Okolie obce sa vyznačuje hlavne výskytom nerudných surovín. Na území nerastné suroviny využívané veľmi dlhú dobu. Historicky je ťažba surovín doložená už od roku 1680 – ťažba oloveno – zinkových rúd pri Ardove. S rôznou intenzitou pokračuje ťažba surovín až do súčasnosti. Ťažba surovín v krasovej krajine po sebe zanechala množstvo stôp – jamy, ryhy, haldy, lomy, objekty technologických zariadení, prístupové komunikácie a pod. Časť týchto stôp bola časom prírodou postupne zahladené zasutením a vegetáciou. Značná časť stôp po ťažbe, najmä z obdobia druhej polovice 20. storočia, keď tu bola realizovaná najintenzívnejšia ťažba surovín, je však stále výrazná. Je to dôsledok živelnej, nehospodárnej a nesystematicky riadenej ťažby, ktorá ani v jednom prípade nebola ukončená rekultiváciou dotknutého územia.

Nerudné suroviny

V súčasnosti predstavujú ložiská nerudných surovín ekonomicky najvýznamnejšiu skupinu surovín na území Silickej planiny. Do tejto skupiny patrí ložisko dekoračného kameňa Silická Brezová a Hrušov. Uvedené ložisko je tvorené vrchnotriasovými hallštátskymi vápencami. Sú to lavicovité, masívne, lokálne brekciovité, ružové a červené typy vápencov (obr.1). Často obsahujú polohy makroskopických fosílií a polohy červených a tmavosivých lavicovitých silicítov – rohovcov. Uvedené vápence sa ťažili najmä v minulosti a boli známe pod označením brezovský (borzovský) mramor.

Stavebné suroviny

Územie je mimoriadne bohaté na stavebné suroviny, najmä vápence. Tento potenciál sa v minulosti, ale aj súčasnosti využíval pomerne málo. Dôvody sú ekonomické, pretože v bezprostrednej blízkosti je vykonávaná ťažba vo veľkolome Gombasek, ktorý zasahuje širokú spádovú oblasť kvalitnou surovinou pri nízkych výrobných nákladoch. Na území planiny sú tri ložiská stavebných surovín – stavebného kameňa: ložisko Silická Brezová I., Lipovník a Krásnohorská Dlhá Lúka.

Rudné suroviny

V oblasti je známe jedno ložisko rudnej suroviny – Ardo, dve oblasti prognózných zdrojov surovín – Ardo-Dlhá Ves a Silica (Slavkay in Mello et al., 1997). Ďalej sú známe viaceré výskyty epigenetickej a reziduálnej mineralizácie v centrálnej a západnej časti planiny. Ťažba rudných surovín prebiehala len na ložisku Ardo a bola ukončená v období 1. svetovej vojny. Odvtedy až po súčasnosť ťažba rudných surovín neprebíhala a na planine boli realizované len sporadické kutacie práce v období medzi svetovými vojnami a geologický prieskum v šesťdesiatych rokoch minulého storočia.

Prognózne zdroje rudných surovín

Prognóznym hodnotením územia boli v oblasti vyčlenené dva prognózne zdroje. Prvý zdroj sa nachádza v západnej časti Silickej planiny v oblasti Ardo a Dlhá Ves. Vyčlenená prognózna plocha má 19 km² a prognózne zásoby v kategórii P₃ 100 kt (Pb+Zn=8%) alebo 300 kt (Pb+Zn=2%), viazané na galenit a smithsonit. Druhý prognózný zdroj sa nachádza v centrálnej časti planiny, východne od obce Silica. Vyčlenená prognózna plocha má 12 km² a prognózne zásoby v kategórii P₃ 300 kt Cu-Hg rúd s obsahmi 0,4% Cu a 0,05% Hg. Výskyty rudných surovín, z ktorých väčšina má len mineralogický význam, sú známe z centrálnej a západnej časti planiny. Cu - mineralizácia bola zistená v oblasti obce Silica. Nachádza sa 1,7 km severne od obce v poruchovom pásme steinalmských vápencoch. Mineralizácia je tvorená sekundárnymi minerálmi medi (kuprit, malachit, tenorit) a rýdzou medťou, ktoré tvoria povlaky na puklinách a v dutinách vápencov, ktoré vznikli zrejme v oxidačnej zóne. Primárnym minerálom zrudnenia bol pravdepodobne chalkozín (I.c.), jeho oxidáciou vznikla med' a kuprit a ďalšou oxidáciou za spoluúčasti CO₂ aj malachit. Predpokladá sa vulkanogénno-hydrotermálny vznik zrudnenia v súvislosti s terciárnym vulkanizmom. Pb-Zn mineralizácia je známa z viacerých výskytov v okolí obcí na Silickej planine (Kečovo, Silica, Silická Brezová), ale aj mimo nej (Gemerská Hôrka, Slavec, Tiba, Vidová), čo poukazuje na jej širší rozsah. V okolí obce Silica v miestnej časti Ardočka sa vyskytujú slabé prejavy Pb-Zn mineralizácie vo wettersteinských vápencoch, viazané na priečne tektonické línie. Výskyty boli v minulosti sledované kutacími prácami. Reziduálna Fe-Al mineralizácia sa vyskytuje v krasových jamách a dutinách skrasovatených karbonátov v širšom okolí obce Silica. Väčšie výskyty sú známe z oblasti asi 0,5 km severne a 1,8 km severozápadne od obce a nachádzajú sa na steinalmských a wettersteinských vápencoch. V minulosti boli sledované kutacími prácami. Na haldách sa nachádzajú tri typy rúd: hnedočervené a žltohnedé pizolitické rudy a červenohnedé rudy s ostrohranným rozpadom. Rudy sú zložené z hydrargylitu, kaolinitu, gibsitu a goethitu. Obsahy Fe dosahujú 32 až 39%, obsahy Al₂O₃ 15 až 20%. Uvedená mineralizácia predstavuje redeponované reziduá – kôry zvetrávania z obdobia stredného až vrchného miocénu.

Pôdne pomery

Sú tu zastúpené hnedozeme, ilimerizované pôdy, rendziny, hnedé pôdy a nívne pôdy. Najrozšírenejšie sú hnedé pôdy. Rendziny sú na planinách. V dolinách sa nachádzajú úrodné nívne pôdy. Rendziny typické, rendziny litické až litozeme karbonátové: Uvedené pôdne subtypy majú melanický A horizont s hrúbkou v rozpätí 100-250 mm, pri litozemiach karbonátových pod 100 mm, pod ktorým je substrát. Humusový (A) horizont je charakteristický drobnohrudkovitou štruktúrou, neutrálnou pôdnou reakciou s pH/KCL 6,9-7,2 a obsahom humusu cca 4 %. Pomer C:N sa pohybuje v rozpätí 9-11. Tieto pôdy sa vyznačujú vysokým zastúpením hrubého i jemného skeletu, čo ovplyvňuje aj ich fyzikálne vlastnosti, najmä celkovú pórovitosť. Sú rozšírené prevažne na exponovaných polohách, najmä na vyvýšeninách a svahoch. Rendziny rubefikované a rendziny kambizemné: Pôdy tohto subtypu sú podobné rendzinám typickým, ale na rozdiel od nich majú v spodnej časti profilu, ako aj v puklinách materskej horniny zvyšky starých rubefikovaných pôd. Humusový horizont je ten istý ako pri predchádzajúcich subtypoch rendzín, ale zrnitosť jemného podielu pôdy je ílovitá a ílovito-hlinitá a štruktúra drobno polyedrická. Hydrofyzikálne vlastnosti sú tiež podobné, pretože obsah hrubého a jemného skeletu je vysoký. Rendziny kambizemné sú spomedzi rendzín najhlbšie, v pôdnom profile sa vyskytuje aj B horizont (horizont zvetrávania) s nižším obsahom uhličitánov. Viazané sú viac na akumulované polohy reliéfu. Hnedozeme rubefikované: Tieto pôdy sú rozšírené predovšetkým v depresných polohách, na dnách krasových dolín, na miernych svahoch a na ich úpätiach, v obci sú zastúpenie zriedka. Sú to pôdy hlboké, hlbšie majú sýto hnedé až červené sfarbenie (B a BC horizont), pričom na erodovaných polohách môže byť toto sfarbenie už v humusovom horizonte (v ornici). Obsah humusu pri týchto pôdach sa pohybuje okolo 3 % pod lúkami a pasienkami a okolo 2 % pri orných pôdach. Pomer C:N je 11-12. Pôdna reakcia je neutrálna až slabo kyslá (pH/KCL 6,6-7,0). Fyzikálne a hydrofyzikálne vlastnosti sú podobné ako pri ďalej opisovaných luvizemiach. Luvizeme pseudoglejové a luvizeme rubefikované: Tieto pôdy sú typické pre pôdny kryt pahorkatín, ktoré sú budované z kvartérnych

terasových alebo skeletnatých sedimentov s prekryvom sprašových hĺn. Vyskytujú sa v susedstve s hnedozemami rubefikovanými. Sú to pôdy taktiež hlboké. Hĺbka A+E horizontov je prevažne 400 mm. Horizont Bt má charakteristické fenomény - polyedrickú až prizmatickú štruktúru, tmavohnedé ílové povlaky (kutany), konkrécie Fe a Mn, svetlosivé jazykovité záteky. V ich profile často nachádzame zvyšky červených pôd buď ako malé fragmenty, alebo nižšie ležiace červené horizonty (luvizeme rubefikované). Tieto pôdy sú kyslé (pH/KCL 5,4-6,0) s nízkym obsahom humusu v A horizonte (1,5-1,8 %). Pomer C:N je 11-12. Majú vysoký koeficient erodovateľnosti (K 0,6), a teda sú náchylné na vodnú eróziu. Kambizeme typické, nasýtené: Výskyt týchto pôd je viazaný na časť územia, ktorá je budovaná spodno-triasovými slienitými bridlicami a pieskovecami (najmä v okolí Silickej Brezovej) alebo sa nachádzajú na pliocénnych štrkových terasách (západne až juhozápadne od Ardovala). Pôdny kryt je v miestach ich výskytu tvorený zložitou asociáciou kambizemí s rendzinami (až pararendzinami), pretože v súvrství sa nachádzajú polohy karbonátových hornín. Sú to slabokyslé pôdy so svetlým humusovým horizontom s podobnými vlastnosťami ako pri hnedozemiach. Ich profil tvoria stredne hlboké delúvia s nevýrazným horizontom zvetrávania (Bv). Fluvizeme glejové a gleje: Na území zaberajú tieto pôdy len úzke alúvia a slabo drénované depresie. Majú svetlý ochrcký, humusový horizont s obsahom humusu 2-3 % so znakmi glejových procesov už v humusovom horizonte alebo bezprostredne pod ním.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Bretka od roku 2004.

Výmera územia v ha.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. obce	954,1	954,1	954,1	954,1	954,1	954,1	954,1	954,1	954,1	954,1	954,1
Pol'nohosp. pôda - spolu	493,5	493,5	493,3	493,3	493,3	493,3	490,2	489,7	489,7	489,7	489,6
- orná pôda	226,7	223,5	226,5	226,5	226,5	226,5	225,7	225,7	225,7	225,7	225,7
- záhrada	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7
- trvalý trávny porast	258,1	261,2	258,1	258,1	258,1	258,0	255,7	255,2	255,2	255,2	255,1
Nepol'noh. pôda - spolu	460,6	460,6	460,8	460,8	460,8	460,9	463,9	464,4	464,4	464,4	464,5
- lesný pozemok	418,8	418,8	418,8	418,8	418,8	418,8	418,9	418,9	418,9	418,9	418,9
- vodná plocha	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	10,3	10,7	10,7	10,7	10,7
- zast. plocha a nádv.	30,6	30,6	30,6	30,6	30,6	30,7	30,4	30,4	30,4	30,4	30,5
- ostatná plocha	3,3	3,3	3,5	3,5	3,5	3,6	4,3	4,4	4,4	4,4	4,4

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚSR

Výmera poľnohospodárskej pôdy bola v roku 2014 až 489,6 ha. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy bola 464,5 ha. Zastavané plochy a nádvoria mali rozlohu 30,5 ha. Štruktúra pôdneho fondu sa mierne zmenila. Celková vodná plocha predstavuje 10,7 ha.

Hydrologické pomery

Hydrologická sieť v okolí obce patrí do povodia Slanej, ktorá odvádza veľkú časť povrchových tokov Košického, ale aj Prešovského kraja. Celkovo zaberá povodie Slanej na území SR 8 437 km² a je tak rozlohou jedným z najväčších povodí na našom území. Slaná je 229,4 km dlhý pravostranný prítok Tisy (na Slovensku dĺžka toku 110 km). Pramení v Slovenskom Rudohorí pod vrchom Stolica (1 280 m). Od prameňa po Dobšínú tečie východným smerom, po Rožňavu juhovýchodným smerom a po štátnu hranicu s Maďarskom prevažne južným smerom. Preteká cez Rožňavskú a Rimavskú kotlinu a pod Lenartovcami opúšťa územie Slovenska. Povodie Slanej má vejárovitý tvar. Významnejšie a väčšie prítoky na území Slovenska sprava sú Štítnik (vlieva sa pri obci Plešivec), Muráň, Turiec a Rimava. Zľava na našom území je to Dobšinský potok a Čremošná. Rieka Slaná prechádza priamo katastrálnym územím obce. Z hydrologického hľadiska je pre obec významným tokom Muráň. Jeho celková dĺžka je 48,8 km. Preteká cez Jelšavu a revúcu a pri obci ústí do Slanej. Severovýchodné územie je súčasťou Slovenského kraja a je významnou jednotkou s výskytom podzemných krasových vôd. V zmysle rajónovania podzemných vôd ide o podzemné vody krasových planín a podzemné vody zakrytého krasu. Zákonitosti krasovej hydrografie ešte stále nie sú plne vysvetlené, dodnes existuje viacej názorov. Pohyb vôd vo vápencovo-dolomitickom komplexe závisí od priebehu a spojitosti dutín, ktoré majú charakter od drobných puklín až po rozsiahle jaskynné priestory. Priebeh podzemných dutín ako aj ich prierez sa mení z miesta na miesto, pričom pre pohyb vôd je dôležitá ich výplň. Pre podmienky Slovenského krasu platí, že po určitú výšku nad miestnou eróznou bázou je cirkulácia vôd v podstate vetrikálna. Ak pri vysokých vsakoch vertikálny komunikačný systém nestačí odvieť vodu,

využíva táto aj vyššie položené horizontálne systémy. V závislosti od úložných pomerov krasovatených vápencov a ich vzťahu k miestnej eróznej báze sa vytvára hydraulicky spojený systém krasových dutín zaplnených vodou. Voda sa v ňom pohybuje spravidla, k najnižším miestam hydrogeologickej jednotky a dostáva sa k povrchu v závislosti od morfológie terénu, prestupuje do mladších útvarov, alebo nastupuje hlbší obeh. Na území sa doteraz nerobili také pozorovania, na základe ktorých by sa dala stanoviť miera spätosti fyzickogeografických faktorov a ich vplyvu na režim krasových vôd. V okolí obce boli uskutočnené aj vrty, ktoré dokázali prítomnosť minerálnych vôd. Jeden je umiestnený asi 100 m za budovami JRD smerom na SZ od obce.

Minerálny prameň v obci Bretka

Ukazovateľ

Register

Lokalita

Typ

Stav k r.1999 v čase revízie registrácie

Poloha minerálneho prameňa na výreze civilnej mapy

Poloha minerálneho prameňa na výreze vojenskej mapy

OcÚ Bretka

Vrt VPS - 1

RS - 4

Bretka

vrt

existuje/exists

[ZM 1:10 000 37-34-01](#)

[TM 1:50 000 M-34-125-D](#)

Hĺbka vrtu je 152,5 m. Minerálna voda bola zachytená v hĺbke 15,5-19 m. Vo vrte sú oceľové rúry s priemerom 150 mm. Nevyužíva sa. Výdatnosť : 2 l/min. ČSN 86 8000: Prírodná, slabo mineralizovaná, síranovo-hydrouhličitanová, vápenatá voda so zvýšeným obsahom kyseliny boritej, studená, hypotonická.

Klimatické pomery

Záujmové územie patrí podľa klimatickej klasifikácie do mierne teplej a mierne vlhkej klimatickej oblasti s chladnou zimou. Jej základnou charakteristikou je viac ako 50 letných dní v roku a priemerná júlová teplota vzduchu nad 16 °C. Pri tvorbe teplotných pomerov sa popri slnečnom žiarení a cirkulačných vplyvoch uplatňuje hlavne nadmorská výška, tvárnosť a expozícia reliéfu. Najteplejším mesiacom roka je júl, ktorého priemerná teplota za obdobie rokov 1931-1980 je 17 °C. Priemerná ročná teplota za rovnaké obdobie je 7 °C. Najchladnejším mesiacom roka je január s priemernou teplotou - 4,5 °C. Absolútne teplotné extrémny sa pohybujú v rozmedzí od -24 °C v zime do 35 °C v lete. Na južne orientovaných svahoch s malým zastúpením stromovej zelene a na škrapových poliach bývajú priemerné denné teploty vzduchu o 2-3 °C vyššie ako v ostatnej časti kotlín. V hustých lesných porastoch je denný priebeh teploty vzduchu vyrovanejší ako na pasienkoch alebo škrapových poliach či v lesostepiach. Planinová časť územia je relatívne teplejšia aj v dôsledku inverzií, ktoré sa viažu najmä na anticyklónálne situácie a stagnáciu vzduchu v neskorom jesennom a zimnom období. Počet letných dní na planine je priemerne 34, mrazových dní 142 a ľadových 144. Dôležitou charakteristikou je zámraz pôdy, ktorý v hĺbke 5 cm trvá v údolných polohách od 12.12. do 10.3. a na planine od 5.12. do 15. až 25.3. v závislosti na expozícii. Relatívna vlhkosť vzduchu má v podstate opačný ročný chod ako jeho teplota. Najvyššie hodnoty sú v zimných mesiacoch s maximom v decembri, najnižšie v apríli a máji. Mesačné priemery relatívnej vlhkosti za obdobie 1931-1960 sú v apríli a máji 73%, ročný priemer 79%. Za ustáleného jasného počasia býva v priemere relatívna vlhkosť na planinách o 5 až 10 % nižšia ako v dolinách, pri veternom počasi to býva opačne. Najextrémnejšie vlhkostné pomery sa prejavujú v období letných horúčav na južne orientovaných krasových holinách, kde býva výparnosť vo výške 150 cm nad škrapovým povrchom o 60 % väčšia ako nad trávnatým povrchom. V období dlhšie trvajúceho výsušného počasia sa tým rýchlo vysušuje pôdny horizont a následkom toho môžu odumierať asimilačné orgány menej odolných druhov rastlín. Pôdna vlhkosť má v priebehu vegetačného obdobia klesajúcu tendenciu. Zrážky majú značnú závislosť na nadmorskej výške. V ročnom chode najvyššie úhrny zrážok pripadajú na letné mesiace. Maximum zrážok pripadá na mesiac jún, v ktorom na základe pozorovaní meteorologickej stanice v Silici priemerný mesačný úhrn zrážok za obdobie rokov 1931-1960 je 101 mm a priemerný ročný úhrn 725 mm. Minimum zrážok (37 mm) pripadá na január. Zrážky sú veľmi variabilné a v jednotlivých rokoch sa dost' odchyľujú od dlhodobého priemeru. Priemerný počet dní so zrážkami 1 mm a viac za obdobie rokov 1931-1960 je 97,4 dní za rok, najvyšší je v mesiaci júni (11,1 dní). Snehová pokrývka sa objavuje približne v polovici novembra a trvá do tretej dekády marca, avšak počas zimy je dost' nestála. Jej priemerná výška je malá, pohybuje sa do 20 cm uprostred zimy. Do roka býva priemerne 62 dní so snehovou pokrývkou. Ročný priebeh oblačnosti má klesajúci trend od januára do septembra, ktorý sa tiež vyznačuje najväčším počtom jasných dní. Najoblačnejším mesiacom je december.

Priemerný počet dní bez slnečného svitu v roku je 80. V území dominantne prevláda severné prúdenie. V oblasti je najčastejší severozápadný vietor a vedľajší má smer východný až juhovýchodný.

Rastlinstvo a živočíšstvo

Živočíšstvo

Živočíšstvo patrí do tzv. krasového okrsku južného obvodu Západných Karpát, pričom na severe komunikuje s regiónom vnútorného západokarpatského obvodu. Toto zoogeografické postavenie ovplyvňuje zloženie tunajších zoocenóz smerom k vysokému stupňu prezencie teplomilných panónskych zoelementov, ktoré sa prelínajú s karpatskými prvkami prevažne montánneho stupňa. Charakteristickým znakom tohto územia je aj pomerne vysoký podiel sekundárnych stepných a xerothermných stanovišť, vzniknutých antropogénnou činnosťou (pastva, odlesňovanie) v priebehu posledných troch tisícročí. Táto skutočnosť výrazne ovplyvnila biodiverzitu tohto územia a tiež podporila rozvoj a prežívanie spomínaných biocenóz teplomilného charakteru. Všeobecne možno teda oblasť charakterizovať faunisticky ako jednu z najvýznamnejších oblastí Slovenska s vysokým podielom endemických, reliktných alebo inak zoologicky významných živočíšnych druhov. K najlepšie preskúmaným živočíšnym skupinám oblasti patria mäkkýše (Mollusca - 133 druhov, 57% fauny Slovenska), pavúky (Araneida - 293, 36%), rovnokrídlovce (Orthoptera - 71, 64 %), chrobáky (Coleoptera - viac ako 1500 druhov), motýle (Lepidoptera - 1022 druhov), dvojkrídlovce (Diptera - 1273, 27%) a všeobecne stavovce (Vertebrata - celkom 330 druhov). Z hľadiska ochrany genofondu najvýznamnejšími zástupcami fauny sú endemity Slovenského krasu, prípadne endemity a relikty karpatskej oblasti. Z mnohých uvedieme aspoň druhy *Sadleriana pannonica*, *Chondrina tatrica*, *Alopius clathrata* (Mollusca), *Hylebina tatrae*, *Lulus curvicornis* (Diplopoda), *Isophya beybienkoi* (Orthoptera), *Phyllodromica harzi* (Blattoptera), *Duvalius hungaricus* ssp. *silicensis*, *Athous silicensis*, *Otiorhynchus roubali*, *Brachyosomus slovacicus*, *Barypeithes interpositus* ssp. *silicensis* (Coleoptera). Viaceré druhy dosahujú v oblasti Slovenského krasu hranice svojich areálov rozšírenia, zo stavovcov napr. jašterica zelená (*Lacerta viridis*), krátkonôžka štíhla (*Ablepharus kitaibeli*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), strnádka cia (*Emberiza cia*), podkovár južný (*Rhinolophus euryale*) a ďalšie. Charakteristická je vysoká druhová diverzita avifauny oblasti (196 druhov).

Rastlinstvo

Rastlinstvo okolia tvorí samostatný okres obvodu pramatranskej xerothermnej flóry (Matricum) v oblasti panónskej flóry (Pannonicum). Vo všeobecnosti sa vyznačuje dominanciou xerothermných panónskych druhov planárneho až kolínneho stupňa a ich prelínaním s montánnou zložkou karpatskej flóry. Floristicky predstavuje najbohatšiu oblasť Slovenska i strednej Európy s vysokým podielom zastúpenia endemických, subendemických, vzácných a ohrozených taxónov flóry Slovenska - 39%. Z taxonomicko-chorologického hľadiska predstavujú najvýznamnejšiu skupinu endemity a relikty. Predovšetkým paleo a neoendemity daného územia: *rumenica turnianska* (*Onosma tornense*), chudôbka Kláštorského (*Draba klasterskyi*), sinokvet mäkký veľ'koubový (*Jurinea mollis* subsp. *macrocalathia*), hloh domický (*Crataegus domicensis*), hloh jednozemenný plešivský (*Crataegus monogyna* var. *plesivensis*), hloh silický (*Crataegus* x *silicensis*), jarabina Hazslinszkého (*Sorbus hazslinszkiana*), jarabina buková (*Sorbus bueckensis*), jarabina Huljakova (*Sorbus huljakii*), jarabina Zolyomiho (*Sorbus zolyomii*) a jarabina Tuzsonova (*Sorbus tuzsoniana*). Veľmi početne sú tu zastúpené ďalšie endemity, subendemity západokarpatskej, karpatskej a panónskej floristickej oblasti ako napríklad: prilbica moldavská (*Aconitum moldavicum*), dvojštítok hladkoplodý uhorský (*Biscutella austriaca* subsp. *hungarica*), zvonček karpatský (*Campanula carpatica*), zvonček tvrdoplodý (*Campanula xylocarpa*), chrastavec slovenský (*Knautia slovacica*) prvosienka holá karpatská (*Primula auricula* subsp. *hungarica*), klinček Pontederov (*Dianthus pontederiae*), kozinec mechúrikatý belavý (*Astragalus vesicarius* subsp. *albidus*), feruľa Sadlerova (*Ferula sadleriana*), kosatec bezlistý uhorský (*Iris aphylla* subsp. *hungarica*), pl'úcnik Murínov (*Pulmonaria murinii*), púpava slovenská (*Taraxacum slovacum*), ostrevka dlhosteblová (*Sesleria heufleriana*), peniažtek Jankov (*Thlaspi jankae*) a d'atelina šarišská (*Trifolium sarosense*). Z tret'ohorných reliktov tu rastú: škumpa vlasatá (*Cotinus coggygia*), brečtan popínavý (*Hedera helix*), kopytník európsky (*Asarum europaeum*) a iné. Z hľadiska genofondovej významnosti sa tu nachádzajú lokality druhov, ktoré v iných floristických oblastiach Slovenska nerastú ako napríklad: ostrica krátkošijová (*Carex brevicollis*), kandík psí (*Erythronium dens-canis*), očianka hrebenitá (*Euphrasia pectinata*), sezelovka smlníkovitá (*Gasparrinia peucedanoides*), kručinkovec položený (*Corothismus procumbens*), nevädzovník bádenský

(*Colymbada badensis*), nevädzovník úzkolistý *Fritschov* (*Colymbada grinensis* subsp. *fritschii*), hrachor hrachovitý, (*Lathyrus pisiformis*) a veronikovec vstavačovitý karpatský (*Pseudolysimachion orchideum* subsp. *carpaticum*). Dominantným typom vegetácie je dubovo-cerový porast asociácie *Poo nemoralis-Quercetum dalechampii* triedy *Querco-Fagetea* s dobre vyvinutým podrastom krovín, v ktorom prevláda zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*) a zmladené porastotvorné dreviny dub zimný (*Quercus petraea*), dub cerový (*Quercus cerris*). V bylinnej etáži okrem dominantnej lipnice hájnej (*Poa nemoralis*) sa vyskytujú niektoré teplomilnejšie druhy ako hrachor čierny (*Lathyrus niger*), ostrica Micheliho (*Carex michelii*), lipnica hájna a lipnica stlačená (*Poa nemoralis*, *P. compressa*), jarva obyčajná (*Clinopodium vulgare*) a ďalšie druhy. Hlbokých zákopoch s periodicky stagnujúcou vodou sa vyskytujú ojedinele sekundárne spoločenstvá zašľapávaných stanovišť triedy *Plantaginetea majoris*, reprezentované asociáciou *Rorippo sylvestris-Agrostietum stoloniferae*. Ich fyziognómiu vytvára monodominantný psinček poplázový (*Agrostis stolonifera*) a vo floristickom zložení sa uplňujú druhy okolitých dubín: reznáčka hájna (*Dactylis polygama*), fialka lesná (*Viola reichenbachiana*), ostrica chlpatá (*Carex pilosa*) ako aj kontaktných poľných kultúr: ježatka kuria (*Echinochloa crusgalli*), kyslíkovec európsky (*Xanthoxalis fontana*), parumanček nevoňavý (*Tripleurospermum inodorum*) a mrlík mnohoplodý (*Chenopodium polyspermum*).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná a plynofikovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 100 %. Technický stav vodovodu je nevyhovujúci a vyžaduje si rekonštrukciu a dostavbu (v hornej časti obce – vybudovaný vodojem v roku 1960 vyžaduje rekonštrukciu). Na území obce sa nachádzajú ochranné pásma vodárenských zdrojov. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu a čističku odpadových vôd. Vybudovaná je čiastočne dažďová kanalizácia. V súčasnosti je obec napojená na digitálnu telefónnu ústredňu. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné: T - mobile 50 %, Orange 70 %, O2 – 50 %. Nasledujúca tabuľka prezentuje prehľad dostupnej technickej infraštruktúry v obci.

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou je v súčasnosti vykonávané zo skupinového vodovodu (ďalej SKV). V obci sú vybudované vodojemy (v hornej časti obce bol vybudovaný v roku 19690 a vyžaduje rekonštrukciu). Rozvodnú sieť v obci tvoria vodovodné potrubia DN 150 resp. DN 100 mm. Sieť je čiastočne zokruhovaná. Rozvojové zámery uvažujú so zásobovaním pitnou vodou z existujúcich rozvodov pitnej vody DN 100. Spôsob zásobovania jednotlivých rozvojových zámerov pitnou vodou bude upresnený v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácie. V rozvojových zámeroch sa navrhuje rozvod vody z rúr PVC DN 100. Na vodovodnej sieti budú osadené požiarne hydranty, ktoré budú slúžiť aj ako odkal'ovace, alebo odvzdušnovače. Trasy vodovodných potrubí sú navrhnuté vo verejných komunikáciách a ich výstavba by mala prebiehať súčasne so stavbami a v predstihu pre výstavbu jednotlivých objektov.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V súčasnom období nieje v obci vybudovaná kanalizačná sieť a ČOV. V súčasnosti je trend riešiť túto situáciu samostatnými domovými čistiarnami. Z prevádzkových skúseností však vyplýva, že kvalita a technologické vybavenie mnohých domových ČOV je na nízkej úrovni a neumožňuje adekvátne čistenie odpadových vôd. Preto pri návrhu odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd treba vychádzať z nasledovných kritérií: v sídle riešiť odvádzanie splaškových odpadových vôd cez spoločnú splaškovú kanalizáciu, vybudovať pre obce mikroregiónu samostatnú mechanicko – biologickú ČOV, pričom v prvej etape je vhodné pre obec vybudovať ČOV so zvozom odpadových vôd zo žump a v druhej etape vybudovať splaškovú kanalizáciu. V obci je potrebné vybudovať splaškovú kanalizáciu profilu DN 300.

Elektrická rozvodná sieť

V súčasnosti je hlavným napájacím bodom pre zásobovanie riešeného územia obce elektrickou energiou je z hľadiska širších územných vzťahov elektrická rozvodná a transformovňa Rz 110/22 kV v Rozňave. Z tejto rozvodne a transformovne sú vyvedené 22 kV distribučné linky v smere do záujmového a riešeného územia. Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z tohto VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné prípojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce s prevodom 22 kV/0.4 kV. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice v obci Bretka sú určené pre zásobovanie obce. Pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS vykazujú ešte dostatočnú kapacitu. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušným vedeniami NN a to holými vodičmi s prierezom AlFe na betónových a drevených podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe. Svetidlá sú v prevažnej miere výbojkové, osadené na podperných bodoch spolu s NN rozvodom. Spínanie verejného osvetlenia je centrálnou prostredníctvom impulzných káblov cez RVO pri trafostaniciach. Niektoré NN sekundárne vývody zo stožiarových trafostaníc do centier spotreby sú vyvedené prostredníctvom závesných káblov po stožiaroch NN sekundárnej vzdušnej siete.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblvé vedenie 1 m
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a prístup k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblvého vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

V obci je vybudovaná rozvodná sieť plynu. Miestne plynovody sú stredotlaké. Vedenie plynovodov a dimenzie rozvodov sú riešené tak, aby plošne a kapacitne postačili pre potreby obce Bretka. Miestne stredotlaké plynovody sú realizované z polyetylénového potrubia, podľa podmienok STN 38 6413. Toto riešenie umožňuje pri minimálnych svetlostiach prepravu značných množstiev plynu na veľké vzdialenosti za priaznivých tlakových pomerov. Miestne plynovody sú vedené v telesách komunikácií a v zelených pruhoch v súbehu s miestnymi komunikáciami. V niekoľkých prípadoch došlo ku križovaniu plynovodu s miestnou komunikáciou. Odberatelia zemného plynu sú zásobovaní z miestnej stredotlaka siete a stredotlaké prípojky priamo cez stredotlaké prípojky a domové regulátory.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologicke objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m pri regulačných stanicích, filtračných stanicích, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
 - s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie teplom

V riešenom území je vzhľadom na prevažný spôsob využívania územia (bývanie) logicky predurčený aj spôsob zásobovania teplom. Územie je z pohľadu zásobovania teplom riešené kombinovaným spôsobom. Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na zemný plyn pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty a v malej miere elektrické vykurovanie. Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere propán (najmä technologicke účely – varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na zemný plyn / vykurovanie na pevné palivo. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TUV.

Najviac bytov v obci Bretka je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia (34). Iný typ vykurovanie využívalo cca. 70 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia
3	34	70	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených pevným palivom – 67 a plynom – 32 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie nevyužívalo 6 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie

plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
32	6	2	67	0	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Miestny rozhlas

Ústredňa obecného rozhlasu je umiestnená v priestoroch obecného úradu. Rozvody obecného rozhlasu sú vzdušné, ktoré sú vedené od obecného úradu v spodnej časti betónových stĺpov elektrickými NN rozvodmi v bezpečnej vzdialenosti podľa STN noriem na oceľových konzolách s keramickými izolantmi. Amplióny sú umiestnené na najfrekvencovanejších miestach obce, križovatkách miestnych komunikácií a pred obecným úradom.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekryvačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Kvalitný príjem signálu je možný zriadením káblovej televízie s prijímacím zariadením, ktorú nemá obec vybudovanú.

Telekomunikácie

Riešené územie zóny je priamo napojené z hlavnej ústredne S MTO Bretka s príslušnosťou do UTO Rimavská Sobota. Napojenie na hlavnú ústredňu je prevedené kábelovým vedením. Rozvojové ciele stanovené telekomunikačným projektom kladú dôraz na digitalizáciu ústrední. V súčasnosti nedisponuje obec digitálnou ústredňou. Digitálna ústredňa spolu s optickou kabeľážou umožní ďalší rozvoj obce po informačno-komunikačnej stránke. Týmto sa okrem iného vytvoria predpoklady pre splnenie strategických cieľov ST (optika bližšie k zákazníkom, vyššia kvalita a sortiment služieb, vytvorenie predpokladov pre poskytovanie mulimediálnych služieb). Poskytovanie náročnejších služieb, ako je DSL a dátová komunikácia si vyžaduje budovanie kruhovej typológie, čím sa zabezpečí vyššia spoľahlivosť pripojenia vzdialených jednotiek ku svojim „materským“ riadiacim ústredniám (HOST Rimavská Sobota).

Mobilní operátori telekomunikačných systémov T-Mobile, Orange a O2 Telefonica Slovensko má stav pokrytia v danej oblasti jedine pre služby siete GSM/GPRS ešte prostredníctvom technológie prvej generácie (1G) s využívaním systémov AMPS, TACS a čiastočne druhej generácie (2G a 3G) v centrálnej časti obce. Rýchly internet, systém EDGE/Super Speed (2,5G), resp. nadstavba (3G) HSDPA/UMTS ktorá umožňuje maximálne prenosové rýchlosti pre sťahovanie dát z internetu do hodnoty 3,6 Mb/s. Pripojenie cez optickú linku priamo ku účastníkom telekomunikačných služieb u všetkých mobilných operátorov je pre riešené územie v súčasnom období nedostupná. Dátové služby sú poskytované prostredníctvom Verejnej dátovej siete (VDS) T-mobile. Nové trasy miestnych telekomunikačných káblov pre rozvojové lokality je potrebné viesť po oboch stranách obslužných komunikácií v koridoroch pre inžinierske siete v zmysle platných STN. Body napojenia pre telefónne prípojky novej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budú určené v podmienkach pri začatí územného konania pre konkrétnu lokalitu. Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe.

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálne prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Pre zabezpečenie tejto požiadavky je nevyhnutné dodržať nasledovné zásady: pôdny kryt chrániť pred vodnou eróziou uplatnením protieróznych pôdoochranných a lesotechnických opatrení, zabezpečiť realizáciu povrchových protieróznych priekop zachytávajúcich príválové vody, zabezpečiť koryto vodného toku proti zosunom pôdy, zvýšiť úroveň starostlivosti o odvádzanie dažďových vôd z územia obce, neupravené úseky vodných tokov riešiť s cieľom ochrany intravilánu pred veľkými vodami na Q100 a orné pôdy pre Q20, pretože náhodilé zaplavenie je ekologicko-produkčne žiaduce, pri výstavbe je potrebné zachovať ochranné pásma pozdĺž tokov 5 m od brehovej čiary, zriaďovanie ochranných pásiem je právne zabezpečené zákonom o vodách c. 364/2004 Z.z. a vyhláškou MŽP SR c. 398/2002 Z.z.. Pri jednotlivých úpravách tokov sa navrhuje v rámci riešenia zachovať prírodný charakter koryta a brehových porastov so snahou zabezpečenia funkčnosti a skvalitnenia životného prostredia. Na toku Slaná je potrebné zabezpečiť pravidelné odstraňovanie nánosov, opravy poškodených brehov a ošetrovanie brehov porastov.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je

možné poľnohospodársky obhospodarovat'. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súběhy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcom toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súběhy vedení s vodnými tokmi“. (ÚPD M., 2008).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

V obci sa nachádza požiarna zbrojnica v správe obce Bretka. Obec má vybudovanú vlastnú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody. Priestorová štruktúra a dimenzie komunikácií zabezpečujú dobrú dostupnosť pre zásahové vozidlá požiarnej ochrany. Zásobovanie nových rozvojových plôch požiarňou vodou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete. Príjazd pre požiarne vozidlá, v rozvojovom zámerech bude zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (čím sa dosiahne požadovaná minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z.). Obec v súčasnosti nemá vybudované požiarne hydranty. Na hlavné vodovodné potrubia môžu byť v budúcnosti napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarňami hydrantmi. Sídlo požiarnej stanice jednotky ZPO pre obec Bretka je situované v okresnom meste Rožňava, prípadne v meste Tornaľa. V prípade väčšieho požiaru je najbližšia zásahová jednotka s dojazdom do 20 minút. Obec nemá činný dobrovoľný hasičský zbor.

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Obec Bretka má vybudované provizórne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií s pokrytím cca. 50 %. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a následne odvádzané do recipientu toku Slaná.

Cintoríny

Pochovávanie na území obce Bretka sa realizuje len na cintoríne. V obci Bretka sa územie akceptuje ako jeden pochovávaci obvod. Nachádza sa tu 1 cintorín. Do priestorov cintorína sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze (využitie traktora). V cintoríne sa odporúča realizovať výsadba estetickej parkovej zelene a rekonštrukciu a dostavba chodníkov. Obec neplánuje rozšírenie plochy cintorína. V priestore cintorína sa nenachádza dom smútku. Výstavba cintorína začala v roku 2006. Kolaudácia cintorína prebehla v roku 2016. V roku 2013 sa realizovala rekonštrukcia komunikácie na cintoríne. Do priestoru cintorína boli doplnené kontajnery na TKO a BRKO.

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestná doprava

Dopravne je obec pomerne dobre prístupná, najmä v hlavnom západo - východnom smere (E-571), po miestnej komunikácii v južnom smere. Uvedená medzinárodná komunikácia je od obce vzdialená len 2,2 km. Lokálna komunikácie prepája obec Bretku s susednou obcou Gemerská Panica. Z hľadiska

cestovného ruchu je rozhodujúca južná cestná a železničná magistrála vedúca cez obec Gemerská Panica, ďalej severná rýchlíková železnica, dotýkajúca sa územia pri Dobšinej a ich vzájomné severo - južné cestné a železničné prepojenie medzi Dobšinou a Rožňavou s pokračovaním cez Plešivec do Maďarskej republiky.

Cestná doprava

Cestná sieť v okolí obce je, podľa charakteru, delená na štátne cesty a miestne komunikácie ktoré obhospodaruje a spravuje obecný úrad Bretka. Dĺžka obecných komunikácií je cca. 2 km a v súčasnosti sa nachádza v uspokojivom technickom stave. Z hľadiska ďalšieho rozvoja však bude nevyhnutné dobudovanie parkovacích plôch pri budovách občianskej vybavenosti. Ďalej bude potrebné vybudovať asfaltovú cestu do jednotlivých častí obce, všade kde sa nachádza kamenná cesta nevyhovujúca z hľadiska jej ďalšieho využívania (cesta vedúca ulicou nad základnou školou smerom ku kostolu). V negatívnom stave sa nachádza aj štátna cesta prepájajúca obec s hlavnou cestnou sieťou. Cestný úsek o dĺžke 2 km sa vplyvom poveternostných podmienok nachádza v značnom štádiu rozpadu s početnými nerovnosťami. Z hľadiska hustoty cestnej siete je okres ako taký pomerne dobre vybavený. Štátne cesty sú podľa správneho členenia rozdelené na I., II., III. triedy. Celkovo v okrese Rožňava je ich dĺžka nasledovná: v okrese sa nachádza celkovo 335,230 km štátnych ciest a 295,014 km miestnych komunikácií. Rozdelenie podľa jednotlivých tried je v okrese nasledovné: I. trieda 96,210 km , z toho medzinárodného významu E-571 - 51,2 km, II. trieda 90,935 km, III. trieda 148,085 km. Súčasne je na štátnych cestách 116 mostov o dĺžke premostenia 1 356,96 km a 20 železničných priecestí (priamo v obci sa nenachádza žiadne železničné priecestie).

Miestne komunikácie - Komunikácie obslužné tr. C2, C3 a D1

Miestne a účelové komunikácie tvoria doplnujúcu dopravnú sieť v obci. Takmer v celom rozsahu sa pripájajú na hlavnú dopravnú os a svojím charakterom obslužných komunikácií zabezpečujú spolu s upokojenými ulicami prístup takmer ku všetkým jestvujúcim objektom. Celú cestnú sieť v intraviláne i v extraviláne katastrálneho územia dopĺňajú poľné cesty spevnené a nespevnené. Komunikácie v rozvojových lokalitách budú pozostávať z nových účelových a obslužných komunikácií a ostatných miestnych komunikácií upokojených. U jestvujúcich komunikácií obojsmerných je potrebné dodržať minimálnu šírku jazdného pruhu 2,75 m, t.j. celkovú šírku vozovky min. 5,5 m. Novonavrhované miestne obslužné komunikácie budú zrealizované vo funkčnej triede C2, C3 a D1 v kategórii MO a MOU, 6,5/40, MO 4,5/30. U komunikácií, kde priestorové pomery nedovoľujú cestu upraviť na požadovanú šírku pre obojsmerné komunikácie alebo svojím charakterom nevyžadujú rekonštrukciu (ulice na konci zástavby), je nutné preradenie do kategórie upokojených komunikácií funkčnej triedy D1 potrebnej šírky, s patričným dopravným značením s prednosťou chodcov (20 km/hod.) – obytná zóna. V prípade zaslepenia trás je na ich konci nutné dodržať obratiská v zmysle platných noriem V samotnej obci sú miestne komunikácie šírky od 3,0 m do 6,0 m s asfaltovým krytom v kategórii MO 6,5/30. Sú z väčšej časti opravené. V novonavrhovaných lokalitách sú komunikácie riešené v kategórii MO 6,5/40, alebo MO 6,5/30. Upokojené komunikácie sú riešené v kategórii MOU 4,5/30.

Prímestská doprava

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami, ako aj diaľkovými linkami smerom na mesto Rožňava, denne celkovo cca. 16 krát. Bez prestupu majú možnosť využiť obyvatelia priamu linku do mesta Rožňava 8 krát. Prvý autobus odchádza z obce v pracovných dňoch o 4:44 hodine a posledný o cca. 19:15 hodine. Uvedenú frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce. V smere na mesto Tornaľa pre obyvateľov obce premávajú spoje v pracovných dňoch od 4:44 v priebehu dňa celkovo 21 krát (z toho 7 uvedených spojov vyžaduje prestup). Posledný spoj na Tornaľu odchádza z autobusovej zastávky o 22:23 hodine.

Železničná doprava

Keďže intravilánom obce železničná trať neprechádza, obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie jedine cez susednú obec. Obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie s príľahlým okresným mestom Rožňava celkovo 6 krát v kombinácii s autobusovou dopravou, ktorá obyvateľov dopraví ku železničnej stanici v Gemerskej Panici. Prvý vlakový spoj opúšťa vlakovú stanicu o 7:53 a posledný po 20 hodine večer. Z hľadiska denného režimu premávajú vlaky hlavne v skorých ranných

hodinách a popoludňajších hodinách. Hustota vlakového spojenia smerom na okresné mesto je rovnaká aj v dňoch pracovného pokoja.

Nemotoristická doprava

Sieť nemotoristických komunikácií tvorí sieť chodníkov, ktoré sú pozdĺž hlavnej dopravnej trasy (cesta III. triedy) v obci vybudované len čiastočne, resp. vôbec. Miestne komunikácie napájajúce sa na cestu III. triedy chodníky vybudované nemajú. Najviac frekventovanými miestami sú okolie obecného úradu, kostola a cintorína, v miestach maloobchodného predaja a zastávok hromadnej automobilovej dopravy, ktoré je potrebné v rámci rozptylových plôch a bezbariérových trás doplniť a patrične upraviť. Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu obce – obecný úrad, pokračujúc smerom k cieľom v prírode, v okolí obce.

Parkovanie

V súčasnosti sú v obci čiastočne vybudované parkoviská pri objektoch občianskej vybavenosti – obchod, obecný úrad, centrum obce kostol. V budúcnosti je potrebné parkoviská riadne vymedziť a vyznačiť odstavné státi.

Cyklistická doprava.

V obci nie sú vybudované samostatné cyklistické ani cykloturistické trasy. Cyklistické trasy je potrebné vybudovať v obci v súbehu s chodníkmi, pokiaľ to priestorové podmienky umožnia vrátane prepojenia s obcou Gemerská Panica a Čoltovo.

Letecká doprava

Najbližšie letiská sú v Košiciach (65km) a v Poprade (70km). Medzinárodné letisko Košice je druhé najväčšie letisko na Slovensku. Poloha letiska je asi 6 km južne od centra mesta Košice. V súčasnosti je letisko schopné obslúžiť od malých "bussines" lietadiel po Boeing 767 a Airbus 300. V roku 1992 bola kompletne zrekonštruovaná vzletová a pristávacia dráha, ktorej konečná dĺžka dosahuje 3100 m. Pristávacie a vzletové manévry lietadiel sú kontrolované novým monitorovacím a kontrolným zariadením. Vzhľadom k pravidelnému ročnému nárastu prepravných výkonov bolo nútené začať výstavbu nového terminálu. V roku 2001 bolo na letisku Košice prepravených 140 000 cestujúcich. V súčasnosti je možné odletieť z letiska Košice takmer do celého sveta, vďaka dopravcom, ktorí zabezpečujú denné spojenie Košíc s Viedňou, Prahou a Bratislavou. Letisko Košice poskytuje dopravcom handlingové služby od roku 1994. Ide predovšetkým o dopravcov s pravidelnými časmi odletov a príletov, ale taktiež i pre všeobecné letectvo a charterové lety. Pravidelnými leteckými spoločnosťami operujúcimi z/do Košíc sú České aerolínie, Tyrolean Airways, SkyEurope Airlines, Slovenské aerolínie. Počas letnej sezóny sú to predovšetkým spoločnosti ATE, Spanair, Tunis Air, Onur Air, Onur Air, Air Slovakia, Hemus Air. Medzinárodné letisko Poprad - Tatry je najvyššie položeným medzinárodným letiskom pre dopravné lietadlá v Európe (leží vo výške 718 m.n.m., čo je o cca 150 m vyššie ako rakúsky Innsbruck). Napriek tomu prílety a odlety nevyžadujú špeciálne postupy ani kvalifikáciu posádky, pretože Popradská kotlina je široká a umožňuje priblíženie v ose dráhy. Betónová vzletová a pristávacia dráha 09/27 je 2600 m dlhá a 45 m široká. Uhol zostupu je 3,5o a pre dráhu 27 je k dispozícii navigačné zariadenie ILS I. kategórie. Letisko je otvorené celoročne, technicky je schopné vybaviť väčšinu lietadiel na krátke a stredné trate s kapacitou do cca 200 cestujúcich (napr. Airbus A320, Boeing 737, MD-83, TU-154, TU-204 a iné), pričom maximálna hodinová kapacita budovy terminálu, ktorá bola naposledy rekonštruovaná v roku 1993, je 300 cestujúcich (150 na odlet/150 na prílet). Vďaka svojej geografickej polohe má letisko Poprad -Tatry mimoriadne dobré poveternostné podmienky, často leží nad hranicou hmly a využívajú ho ako náhradné letisko lietadlá pôvodne smerujúce do Košíc, Sliača, Žiliny, či dokonca Bratislavy. Existencia relatívne blízko alokovaných letísk má pre obec dôležitú úlohu, hlavne z hľadiska záujmu zahraničných investorov o obec a región. Letiská v súčasnosti využívajú rôzni záujemcovia zo Slovenska, ako i zo zahraničia. Využitie je rôznorodé, na turistické, výcvikové alebo podnikateľské účely, ale aj pre potreby rýchlej zdravotníckej pomoci.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Katastrálne územie obce Bretka tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je kompaktné pásmo lesov na ktoré nadväzuje pásmo ornej pôdy a obytnej zóny obce, inak obklopuje obec poľnohospodárska krajina. Obec v hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňať environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra obce Bretka sa nachádza niekoľko chránených území s ich ochrannými pásmami. Podmienky ochrany týchto území sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území sú definované v príslušných právnych predpisoch, ktoré sú tu taktiež uvedené. Do katastrálneho územia zasahuje lokalita NATURA 2000.

Názov : Alúvium Muráňa

Kód územia : SKUEV0285

Kraj : BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ

Rozloha : 226,33 ha

Správca územia : NP Muránska planina

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy

6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa

6510 Nížinné a podhorské kosné lúky

7140 Prechodné rašeliniská a trasoviská

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany

hlaváč bieloplutvý *Cottus gobio*, kunka žltobruchá *Bombina variegata*, mlok karpatský *Triturus montandoni*, vydra riečna *Lutra lutra*, podkovár malý *Rhinolophus hipposideros*, uchaňa čierna *Barbastella barbastellus*, netopier obyčajný *Myotis myotis*, netopier brvitý *Myotis emarginatus*, podkovár veľký *Rhinolophus ferrumequinum*, netopier pobrežný *Myotis dasycneme*, modráčik krvavcový *Maculinea teleius*, podkovár južný *Rhinolophus euryale*, mlynárik východný *Leptidea morsei*, vážka *Leucorrhinia pectoralis*, mrena stredomorská *Barbus meridionalis*, mihul'a *Eudontomyzon* spp.

Navrhované menežmentové opatrenia

Kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia), Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne, Kosenie a následné odstránenie biomasy 2 x ročne, Opatrenia na zlepšenie kvality vôd, Revitalizácia tokov, obnova prírodných kanálov, mŕtvych ramien za účelom zavodnenia mokrad'ových biotopov, Zasypávanie odvodňovacích kanálov, Prehrádzky na vodnom toku (z dôvodu zadržania vody v území, spevnenia nivelety dna a pod.), Úpravy hrádzí vodných nádrží a rybníkov (utesnenie a pod.), Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny, Spaľovanie biomasy (napr. trstiny počas zimných mesiacov), Odstraňovanie invázných druhov rastlín, Odstraňovanie zámerne vysadených drevín, Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín, Zabezpečenie vhodných pobytových podmienok bioty, Úprava a budovanie nových hniezd a hniezdných biotopov vtáctva, Ochrana, údržba a úprava priaznivého stavu súčasných a budovanie nových liahnísk pre obojživelníky, Zabezpečenie ochrany obojživelníkov v období migrácie (napr. budovanie migračných zábran, transfer jedincov na reprodukčné lokality), Pestovanie chránených druhov ex situ a posilňovanie populácií druhu v území (dosievanie), resp. transfer druhov, Uplatňovanie pôvodných druhov drevín pri obnove brehových porastov, Odstraňovanie nepôvodných druhov drevín pri údržbe brehových porastov, Zakladanie nových brehových porastov s uplatnením pôvodných druhov drevín, Revitalizácia starých zátŕží (napríklad opustené ťažbové priestory, odkaliská, haldy, výsypky, odvaly, skládky), Revitalizácia spustených plôch, rumovísk a nepoužívaných ciest, Usmerňovanie návštevnosti územia Obnova zdroja potraviny (zarybňovanie),

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Vypúšťanie odpadových vôd a osobitných vôd do povrchových vôd poškodzujúce ukazovatele vody vhodnej pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb, Hospodársky odber vody, Úpravy tokov, priehrad, rybníkov a ochranných hrádzí, Malé vodné elektrárne, Výrub drevín brehových porastov (žiadateľ nie je správcom vodného toku), nad 50 m dĺžky

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany mimo chráneného územia

Ostatné ťažobné vrty s používaním výplachu ak sú vypúšťané do toku nad územím, Skládky odpadu, Veľkokapacitné poľnohospodárske budovy a sklady, stajne a maštale (15.2.2016, <http://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0285>).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Obec nemá v súčasnosti spracovaný územný plán.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste Rožňava, ale aj v meste Košice, Jelšava, obci Turňa, Moldave nad Bodvou,...

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste I. a III. triedy, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Rožňava, ale aj v meste Košice, obci Turňa, Moldave nad Bodvou,....

Produkcia v t na km² podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres Rožňava	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tuhé emisie	0,70	0,91	0,90	0,88	0,84	0,74	0,72	0,78	0,79	0,80	0,78
Oxid siričitý	2,27	2,04	2,15	1,98	1,20	0,09	0,10	0,10	0,09	0,08	0,06
Oxid dusíka	1,16	1,09	0,74	0,92	1,09	0,78	0,63	0,70	0,28	0,20	0,20
Oxid uhoľnatý	1,22	1,99	1,85	1,58	1,49	1,05	1,04	1,08	1,06	1,05	1,03
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,85</i>	<i>1,02</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,72</i>	<i>0,73</i>	<i>0,72</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>1,96</i>	<i>1,81</i>	<i>1,78</i>	<i>1,43</i>	<i>1,41</i>	<i>1,30</i>	<i>1,41</i>	<i>1,39</i>	<i>1,19</i>	<i>1,08</i>	<i>0,92</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,06</i>	<i>0,96</i>	<i>0,94</i>	<i>0,87</i>	<i>0,88</i>	<i>0,88</i>	<i>0,81</i>	<i>0,78</i>	<i>0,75</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>3,87</i>	<i>3,70</i>	<i>3,94</i>	<i>3,74</i>	<i>3,64</i>	<i>3,00</i>	<i>3,38</i>	<i>3,65</i>	<i>3,60</i>	<i>3,54</i>	<i>3,82</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Rožňava jeden z menej znečistených regiónov. Vo väčšine prípadov sa produkcia znečisťujúcich látok v okrese pohybuje pod úrovňou SR. Najmenej znečisťujúcich látok bolo produkovaných v prípade oxidu siričitého, oxidu uhoľnatého a oxidov dusíka. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade produkcie tuhých emisií a oxidov dusíka, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy priemyselnej výroby, dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie) a v dôsledku poľnohospodárskej výroby.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste E571, ktorá prechádza južnou časťou obce. Hluk z automobilovej dopravy nepresahuje v obytnej zástavbe obce Bretka povolených 50 dB(A).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Košického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Košického kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať obcou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH obce Bretka na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	209,10	211,25	233,79	244,81	262,22	252,39	277,17	256,95	269,87	272,31	276,58
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	5,03	4,01	3,57	11,75	85,66	15,25	82,31	109,79	125,55	131,47	131,71
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	204,08	184,10	214,18	231,08	160,45	236,18	194,85	147,09	144,22	139,94	143,96
% zhodnoc. kom. odpadu	2,40	1,90	1,53	4,80	32,67	6,04	29,70	42,73	46,52	48,28	47,62
% zhodn. kom. odp. komp. (%)	71,48	18,08	45,09	31,42	16,01	37,23	13,43	14,94	16,45	14,43	12,33
% zh. kom. odp. ako druhot. s.	23,36	14,33	13,14	21,68	3,07	29,13	6,30	5,19	6,90	9,91	12,78

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity.

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hľadáčov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočíchy.

Kontaminácia pôd rizikovými látkami

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy a zvýšeným obsahom cudzorodých látok v pôde. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných (limitných hodnôt) koncentrácií rizikových látok v pôde. V okrese Rožňava, ktorý nepredstavuje územie so zvlášť narušeným prostredím neboli zistené prekročené limitné hodnoty parametra arzén. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde územia obce sa nepredpokladá. Avšak vplyvom vypúšťaných emisií sa narušuje prirodzená bonita pôdy. Vplyvom exhalátov, najmä SO₂ sa zvyšuje jej kyslosť, čo si vyžaduje zvýšené náklady na vápnenie. Okolie priemyselných oblastí vykazuje do hĺbky 1 m pôdy kyslú povahu. Exhaláty obsahujú aj mnoho iných toxických prvkov ako Pb, Cr, Zn, Mn, avšak najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny As, ktoré v organizmoch vyvolávajú poruchy látkového metabolizmu a zmeny v nervovej sústave. Vplyvom imisíí sa dostáva do pôdy. Akumulácia As v pôde závisí od fyzikálno-chemických vlastností pôdy, obsahu humusu, obsahu prírodných živín, pôdnej vlhkosti, pôdnej reakcie, klimatických a geomorfologických podmienok. Z ďalších rizikových prvkov môžu byť potenciálne zistené hodnoty Cd, Pb a Sr.

Chemická degradácia pôdy

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy, predovšetkým ide o zvýšený obsah cudzorodých látok v pôde spôsobujúcich jej kontamináciu. Intenzifikácia poľnohospodárskej výroby, najmä aplikácia chemických látok – pesticídov z priemyselných hnojív do pôdy negatívne pôsobia na povrchové a podzemné vody, ale aj na poľnohospodársku pôdu a následne cez

potravinový reťazec na človeka. Časť látok prenášaná v podzemných vodách sa ukladá v pôdach najmä v zóne kapilárneho vztlínania. Niektoré stopové prvky, ktoré majú zvýšené koncentrácie v pôdach sa takto koncentrujú a niektoré sú dôsledkom aplikácie priemyselných hnojív. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných koncentrácií rizikových látok v pôde.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Monitorovanie kvality podzemných vôd na Slovensku je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle uznesenia vlády č.449/1992. Znečistenie podzemných vôd pochádza z infiltrácie povrchových vôd do riečnych sedimentov z priemyselných hnojív, znečistených zrážkových vôd, skládok odpadov, z priemyselných aglomerácií, odpadových vôd sídiel a poľnohospodárstva. Priamo v obci sa kvalita podzemných vôd nesleduje.

2.6. OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Bretka k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Bretka (rok 2011 – SODB 2011)						
	spolu	ženy	0-14	66+	15-65	
obec Bretka	375	199	80	47		248

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v obci celkovo 375 obyvateľov, z toho žien bolo 199. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Bretka podľa vierovyznania v roku 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania homogénna s 1 dominantným vierovyznaním. Najväčšia časť obyvateľov sa hlásila k reformovanej kresťanskej cirkvi (44,56 %). Menšia časť sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu – 21,01 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2011	%
Reformovaná kresťanská cirkev	176	44,56
Rímskokatolícke	83	21,01
Nezistené	24	6,08
bez vyznania	48	12,15
Evanjelické	28	7,09
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	9	2,28
Gréckokatolícka cirkev	3	0,76
Apoštolská cirkev	2	0,51
Pravoslávna cirkev	1	0,25
Kresťanské zbory	1	0,25
Bahájske spoločenstvo		

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k maďarskej národnosti – 67,09 %. V obci žilo 49 obyvateľov s rómskou národnosťou. Pri 15 obyvateľoch nebola zistená národnosť.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti		
Ukazovateľ	SODB 2011	%
Maďarská	265	67,09
Slovenská	46	11,65
nezistená	15	3,80
Rómska	49	12,41

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Bretka bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)											
Obec Bretka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
k 1.1.	359	350	369	373	373	387	379	381	383	386	395
k 30.6.	354	355	363	377	377	388	380	382	385	391	398
k 31.12	350	369	373	373	387	379	379	383	386	395	400
muži	167	166	170	177	179	183	174	181	184	186	189
ženy	187	189	193	200	198	205	206	202	201	205	209
Index	-	1,054	1,011	1,000	1,038	0,979	1,000	1,011	1,008	1,023	1,013
Priemer Ix											1,014

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Počas sledovaného obdobia v priemere počet obyvateľov vzrástol o 22 obyvateľov. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,014, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 1,4 %. K najvyššiemu poklesu došlo v roku 2008, kedy klesol počet obyvateľov o 8 osôb. K rokom s najvyšším nárastom obyvateľstva patrili roky 2005 a 2008.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese, ako aj prirodzený prírastok v obci Bretka.

Prirodzený prírastok											
Obec Bretka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Rožňava HMPP	-1,57	-0,32	-0,4	-1,21	-0,71	0,16	-0,05	1,04	-1,14	-0,59	-0,29
prirodzený prírastok	-5	5	1	2	3	0	4	5	1	6	0
hrubá miera pr. prí.	-14,12	14,08	2,75	5,31	7,96	0	10,53	13,09	2,6	15,36	0

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov takmer v každom roku sledovaného obdobia. Jediný prirodzený úbytok bol zaznamenaný v rokoch 2004 a to -5 obyvateľov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Bretka. V medziročnom porovnaní možno sledovať stabilný trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2010, kedy hrubá miera dosiahla 10,9. Do roku 2014 klesol tento počet na 9,8. V súčasnosti je v obci pôrodnosť náhodná, bez možnosti identifikovania trendu. Najviac narodených bolo evidovaných v roku 2013.

Počet živonarodených											
Obec Bretka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Rožňava HM	10,2	10,9	10,9	10,8	10,3	11,7	11,9	11,8	10,4	10,3	9,8
narodení	1	6	5	6	7	6	6	9	2	9	8
živonarodení	1	6	5	6	7	6	6	8	2	9	8
hrubá miera živorod.	2,82	16,9	13,77	15,92	18,57	15,46	15,79	20,94	5,2	23,05	20,13

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. V priebehu sledovaného obdobia nie je možné identifikovať trend. Potrat sa v obci vyskytol náhodne, najviac v roku 2012.

Počet potratov											
Obec Bretka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Rožňava HM	4,85	4,57	5,69	4,78	5,22	4,17	4,08	4,45	3,95	4,47	3,99
potratovosť	2	1	1	1	2	0	1	2	4	1	0
hrubá miera potratovosti	5,65	2,82	2,75	2,65	5,31	0	2,63	5,24	10,4	2,56	0

index potratovosti	200	16,67	20	16,67	28,57	0	16,67	22,22	200	11,11	0
ukončené tehotenstvá	3	7	6	7	9	6	7	11	6	10	8
hrubá miera uk. tehot.	8,47	19,72	16,53	18,57	23,87	15,46	18,42	28,8	15,6	25,61	20,13

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s miernym trendom poklesu. Počet kolíše okolo 11 na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2007. V prípade obce Bretka postupne počet zomretých klesá, aj keď je problematické určenie trendu. Kým v roku 2004 bolo evidovaných 6 úmrtí, v roku 2014 bol ich počet 8.

Počet zomretých

Obec Bretka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Rožňava HM	11,7	11,2	11,3	12	11	11,5	11,9	10,7	11,5	10,9	10,1
zomretí	6	1	4	4	4	6	2	3	1	3	8
hrubá miera úmrtnosti	16,95	2,82	11,02	10,61	10,61	15,46	5,26	7,85	2,6	7,68	20,13

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok negatívny trend v roku 2004 a 2014.

Saldo sťahovania

Obec Bretka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Rožňava HM	3,31	2,52	-0,4	0,19	-0,82	-0,21	0,05	-1,22	-0,84	-0,95	-2,97
migračné saldo	-4	14	3	-2	11	-8	-4	-3	2	3	5
hr. miera migr. salda	-11,3	39,44	8,26	-5,31	29,18	-20,62	-10,53	-7,85	5,2	7,68	12,58

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2009 a to – 8 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Bretka. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vystáňovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva

Obec Bretka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prisťahovaní	3	16	9	11	15	7	12	8	4	7	7
vystáňovaní	7	2	6	13	4	15	16	11	2	4	2

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

V sledovanom období sa počet vystáňovaných vyvíjal náhodne. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne do roku 2007 a 2010. V roku 2014 počet vystáňovaných dosiahol hodnotu 2. Najväčší počet prisťahovaných bol zaznamenaný v roku 2005 a 2006. Počet prisťahovaných mal nevyvážený trend.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese kladnú hodnotu v roku 2007, 2009, 2011 a 2012.

Celkový prírastok (- úbytok)

Obec Bretka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
okr. Rožňava HM	1,74	2,2	-0,81	-1,02	-1,54	-0,05	0	-0,17	-1,98	-1,54	-3,26
celkový prírastok	-9	19	4	0	14	-8	0	2	3	9	5
hrubá miera celk. pr.	-25,42	53,52	11,02	0	37,14	-20,62	0	5,24	7,8	23,05	12,58

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu úbytku došlo v roku 2004 kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu - 9. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2005 a to + 19 obyvateľov.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Bretka. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2004 pripadalo 3,54. Do roku 2014 mierne klesol počet na 3,37.

Počet sobášov

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obec Bretka											
okr. Rožňava HM	3,54	3,75	3,74	3,99	3,7	3,43	3,19	3,25	3,15	3,15	3,37
sobášnosť	0	2	1	1	3	1	1	1	0	0	0
hrubá miera sobášnosti	0	5,63	2,75	2,65	7,96	2,58	2,63	2,62	0	0	0

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Sobáše boli v obci evidované takmer v každom roku okrem 2004 a 2012 až 2014. Vo všeobecnosti možno povedať, že počet rozvodov sa vyvíja náhodne. Od roku 2009 do roku 2014 sa vyskytol rozvod takmer v každom roku.

Počet rozvodov

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obec Bretka											
okr. Rožňava HM	2,7	2,41	2,82	2,68	2,68	2,18	2,46	2,21	1,47	1,98	1,79
rozvodovosť	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	1
hrubá miera roz.	0	0	0	0	0	2,58	2,63	2,62	0	2,56	2,52
index rozvodovosti	0	0	0	0	0	100	100	100	0	0	0

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je hlboko pod úrovňou Slovenska a nad úrovňou okresu. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 37,1 a do roku 2014 stúpila na hodnotu 41,66.

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územie a rok

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Obec Bretka											
SR	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
okr. Rožňava	20,89	20,3	20,36	20,36	20,48	20,89	20,65	20,21	20,33	20,36	20,18
Obec Bretka	37,1	37,21	38,05	39,51	39,51	40,67	39,83	40,04	40,3	40,93	41,66

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	350	369	373	373	387	379	379	383	386	395	400
0	1	6	5	6	7	6	6	8	2	9	8
1-4	19	15	15	18	21	26	23	26	30	25	27
5-9	27	32	34	30	24	22	22	20	21	27	31
10-14	20	24	21	20	30	29	29	31	31	22	22
15-19	30	28	30	29	26	21	26	24	20	28	29
20-24	31	31	29	28	31	31	24	26	30	25	21
25-29	29	33	30	32	30	29	26	25	27	33	33
30-34	28	31	36	33	36	32	37	32	30	26	26

35-39	26	26	26	29	29	31	30	33	29	32	33
40-44	21	20	19	20	21	27	26	23	29	26	27
45-49	23	21	23	21	23	20	20	19	19	20	23
50-54	21	21	24	25	23	22	20	24	21	23	23
55-59	16	22	22	18	25	23	25	27	30	27	25
60-64	17	13	14	16	16	14	19	19	17	22	23
65-69	10	14	14	17	16	19	16	15	15	13	11
70-74	9	7	7	9	7	9	13	12	14	15	19
75-79	10	11	11	7	6	4	3	3	5	6	6
80-84	9	10	10	11	9	7	7	8	6	5	4
85-89	3	4	3	3	6	5	5	5	7	7	5
90-94	0	0	0	1	1	2	2	3	2	3	2
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 55 až 59. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Bretka.

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k nárastu počtu obyvateľov. Do roku 2025 by mal počet obyvateľov stúpnuť na 493.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)											
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Spolu	423	431	437	444	450	457	464	469	477	484	493
0-4	8	9	9	10	10	10	11	11	11	12	12
5-9	31	33	34	35	37	38	39	40	42	43	44
10-14	32	34	34	35	35	36	37	37	38	39	39
15-19	29	29	30	30	31	31	32	32	33	33	34
20-24	24	23	23	22	22	22	21	21	20	20	20
25-29	23	22	21	20	20	19	18	17	17	16	15
30-34	34	34	34	35	35	36	36	36	37	37	38
35-39	28	28	28	27	27	26	26	25	25	24	24
40-44	34	35	36	36	37	38	39	39	40	41	41
45-49	30	30	31	32	33	34	35	36	37	37	38
50-54	20	19	19	19	19	19	18	18	18	18	18
55-59	23	24	24	24	25	25	26	26	26	27	27
60-64	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
65-69	23	23	24	25	26	26	27	28	29	29	30
70-74	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
75-79	18	19	20	21	23	24	25	26	27	28	29
80-84	6	6	7	7	7	7	8	8	8	8	9
85-89	4	3	3	2	1	1	0	0	1	2	3
90-94	7	8	8	8	9	9	9	8	8	7	7
95-99	4	4	4	4	5	5	5	6	6	6	7
100+	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3

Ďalšie demografické charakteristiky

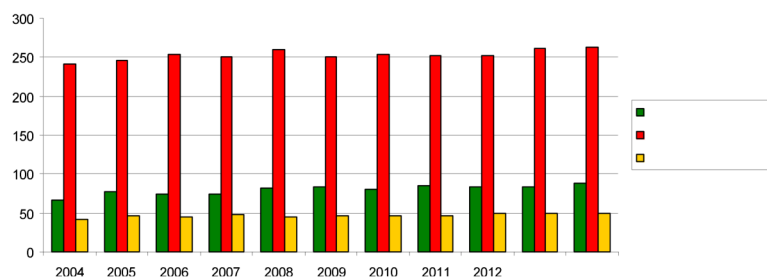
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 8 osôb. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 21 detí. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal taktiež nárast.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	67	77	75	74	82	83	80	85	84	83	88
Produktívny vek	242	246	253	251	260	250	253	252	252	262	263
Poproduktívny vek	41	46	45	48	45	46	46	46	50	50	49

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

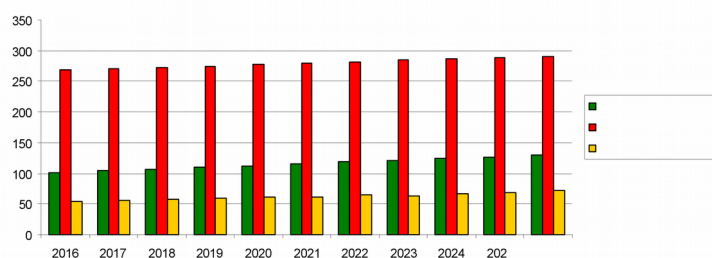

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu v každej vekovej skupine. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2026.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2026

Do roku 2026 sa predpokladá nárast obyvateľov v každej skupine obyvateľov. Skupina predproduktívneho veku by mala stúpnuť do roku 2026 na 130 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Predproduktívny vek	101	105	107	110	112	115	118	121	124	127	130
Produktívny vek	268	271	272	275	277	280	282	284	287	289	291
Poproduktívny vek	55	56	58	59	61	62	64	64	67	68	72

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 25 do 29 rokov a od 35 do 39. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 20 do 24 rokov. Pokles v medzioročnom porovnaní 2004 až 2014 bol zaznamenaný v skupine 15 až 24 a 30 až 34 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2004 a 2014

Vek	2004	2014	rozdiel 2014 -2004
15-19	30	29	-1
20-24	31	21	-10
25-29	29	33	4
30-34	28	26	-2
35-39	26	33	7
40-44	21	27	6
45-49	23	23	0
50-54	21	23	2
55-59	16	25	9
60-64	17	23	6

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra nie je vyhovujúca. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa jednotlivých sektorov národného hospodárstva. Najviac obyvateľov je zamestnaných v službotvornom sektore (76) a sekundárnom sektore – výroba (64).

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo						
	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
obec Bretka	187	80	24	64	76	113

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obce Bretka. Z celkového počtu ide ekonomicky aktívneho obyvateľstva ide až o 80 obyvateľov.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k maďarskej národnosti – 67,09 %. V obci žilo 49 obyvateľov s rómskou národnosťou. Pri 15 obyvateľoch nebola zistená národnosť.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti		
Ukazovateľ	SODB 2011	%
Maďarská	265	67,09
Slovenská	46	11,65
nezistená	15	3,80
Rómska	49	12,41

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so základným vzdelaním – 33,42 % a bez školského vzdelania. Obyvatelia bez školského vzdelania boli zastúpení najmä školopovinnými deťmi. Vysokoškolské vzdelanie II stupňa bolo zastúpené 0,51 %.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012		
dosiahnuté vzdelanie	počet	%
úplné stredné odborné (s maturitou)	39	9,87
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	2	0,51
bez školského vzdelania	80	20,25
učňovské (bez maturity)	57	14,43
základné	132	33,42
stredné odborné (bez maturity)	34	8,61
úplné stredné všeobecné	10	2,53
vyššie odborné vzdelanie	1	0,25
nezistené	9	2,28
úplné stredné učňovské (s maturitou)	6	1,52
vysokoškolské bakalárske	5	1,27
doktorandské	0	0,00

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2014

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra relatívne nevyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov s úplným stredným vzdelaním a odborným vzdelaním s maturitou.

Vývoj nezamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet nezamestnaných v obci. V roku 2014 bolo v obci evidovaných 81 nezamestnaných. Miera nezamestnanosti v obci dosiahla hodnotu 30,80 %.

Nezamestnaní v obci											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bretka	79	68	70	66	57	71	93	99	108	88	81
z toho ženy	30	32	34	35	34	35	47	45	48	37	35

Produktívny vek	242	246	253	251	260	250	253	252	252	262	263
Miera nezamestnanosti	32,64	27,64	27,67	26,29	21,92	28,40	36,76	39,29	42,86	33,59	30,80

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2008 klesajúci trend. Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50	12,29
Košický kraj	18,89	17,50	15,18	13,02	13,50	17,30	16,78	18,76	19,58	17,23	15,92
Okres Rožňava	25,58	23,77	21,01	20,14	21,74	27,75	26,82	28,73	29,04	24,83	24,27
Muži	25,01	23,78	20,07	18,07	20,83	28,57	27,60	28,46	28,71	23,63	23,77
Ženy	26,33	23,75	22,16	22,72	22,83	26,73	25,86	29,04	29,45	26,33	24,87

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2014 dosiahla úroveň 24,87 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2012 (29,45 %). V absolútnom vyjadrení počet nezamestnaných neustále rastie. Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a riziková skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel neustále narastá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2014 klesol podiel na 14,4 %.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v %

Okr. Rožňava	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
15-24	17,5	17,8	17,1	15,6	13,8	14,4	15,5	14,5	16,6	14,5	14,4
25-34	24,6	24,6	24,5	25,2	24,4	25,5	25,4	25,1	25,2	25,1	24,2
35-49	39,2	37,7	37,4	36,8	35,3	35,0	34,6	35,3	35,1	35,5	36,1
50 a viac	18,8	19,9	21,0	22,4	26,5	25,1	24,5	25,1	23,1	24,8	25,3

Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie od 4 do 6 mesiacov a v skupine nad 12 mesiacov. Z nej je najpočetnejšou skupinou skupina nezamestnaných od 13 do 18 mesiacov a nad 48 mesiacov.

Negatívom je zvyšovanie počtu obyvateľov práve dlhodobo nezamestnaných nad 24 mesiacov, ktorí strácajú pracovné návyky. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s úplným stredným stredným vzdelaním.

Vzdelanostná štruktúra nezamestnaných v %

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zákl. a bez vzdel.	26,3	30,9	28,9	28,0	32,2	16,7	23,6	26,7	22,7	18,9	19,7
Nižšie stredné	42,9	37,9	39,1	39,5	35,6	42,3	39,1	36,0	34,9	32,6	33,7
Úplné stredné	27,1	28,9	29,2	28,2	28,4	36,9	30,1	30,4	33,0	38,0	36,3
Vysokoškolské	3,7	2,5	2,9	4,2	3,8	4,1	7,3	6,9	9,3	10,7	10,4

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Obyvatelia so základným vzdelaním sa podieľali na nezamestnanosti 19,7 %.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou

poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Rožňave, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemyselné odvetvia, verejná správa a obchod. Silne zastúpené je aj poľnohospodárstvo. Od roku 2004 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne zvýšil (3,6 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade školstva, stavebníctva a stavebníctva.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Poľnohospodárstvo, lesníctv...	6,7	4,0	6,8	6,6	7,2	7,0
Priemysel spolu	20,6	23,0	22,4	24,8	25,5	24,2
Priemyselná výroba	17,3	20,0	19,0	21,9	22,1	21,3
Dodávka elektriny, plynu, ...	0,8	0,9	0,7	1,2	1,1	1,0
Dodávka vody; čistenie a ..	2,5	2,0	1,5	1,4	1,7	1,4
Stavebníctvo	4,9	5,1	8,9	0,9	1,1	1,0
Veľkoobchod a maloobchod; o...	7,1	10,7	11,3	9,8	11,7	11,6
Doprava a skladovanie	9,4	9,4	7,2	6,9	7,1	6,8
Ubytovacie a stravovacie služby	0,2	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1
Informácie a komunikácia	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Finančné a poisťovacie činnosti	0,9	0,8	0,8	0,6	0,7	0,6
Činnosti v oblasti nehnuteľností	1,6	1,6	1,6	1,6	1,8	1,8
Odborné, vedecké a technické činn.	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Administratívne a podporné ...	5,8	2,1	4,2	2,2	3,7	3,4
Verejná správa a obrana; povinné ...	14,4	20,1	14,7	22,3	20,0	21,2
Vzdelávanie	12,8	9,1	8,4	8,9	7,3	8,0
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	10,2	8,2	6,2	6,7	6,8	7,5
Umenie, zábava a rekreácia	0,9	0,9	0,6	0,7	0,9	1,2
Ostatné činnosti	1,0	0,8	3,7	4,2	2,2	2,1

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

V obci sú obyvatelia zamestnaní hlavne v malých výrobných rodinných prevádzkach a v službách. Vzhľadom na veľkosť obce je pracovný trh obmedzený. Obyvatelia poskytujú nasledovné služby: obchodné služby a stavebná činnosť, poľnohospodárstvo, doprava, servisné služby a iné.

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou obce Bretka je bývanie. Prevažuje len individuálna bytová výstavba. V roku 2015 sa realizovala výstavba nájomných bytových domov s nižším štandardom – 2 x 6 b.j.. Nasledujúca tabuľka prezentuje početnosť bytového fondu v súčasnosti.

Obývané byty a domy (2011)			
	byty		
	spolu	v rodinnom dome	domy
Obec Bretka	111	100	92

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V obci Bretka bolo v roku 2011 evidovaných 111 bytov. Z nich v rodinnom dome bolo 100 bytov. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z dôvodov rekreácie (8).

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
4	8	1	2	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli jedinou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (95). V bytovom dome neboli evidované byty.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)

vlastné v obyt. domoch	byty vo vlast. v rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
0	95	0	0	14

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vel'kostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Bretka disponuje plochou od 81 do 120 m². Byty so 81 až 120 m² boli zastúpené v počte 44.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
v RD	6	27	44	23

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty 3 izbové. Druhou najväčšou skupinou sú 5+ izbové byty. Byty s 2 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 22.

Byty podľa počtu obytných miestností

1	2	3	4	5+
17	22	40	9	23

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Vlastný zdroj pitnej vody malo 34 domácností. Na spoločný zdroj bolo napojených 48 bytov.

Byty podľa zásobovania vodou v RD

v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu
48	34	3	13

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentujú nasledujúce tabuľky. Celkovo bol v roku 2011 pripojených do siete internet 39 bytov, a pevnou linkou disponovalo 29 bytov.

Vybavenosť bytov a domácností v obci v RD

podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia	
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet
81	42	46	29	39

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v obci Bretka je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia (34). Iný typ vykurovania využívalo cca. 70 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia
3	34	70	1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených pevným palivom – 67 a plynom – 32 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie nevyužívalo 6 bytov.

Obývané byty podľa zdrojov energie						
plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
32	6	2	67	0		1

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ. Obec plánuje výstavbu bytového domu.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 klesol ich počet na 7 osôb. K poklesu došlo v roku 2011.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Bretka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby – podnik.	8	7	6	6	8	8	11	6	6	8	8
Živnostníci	7	6	5	5	7	6	9	5	5	7	7
SHR	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet podnikateľských osôb. Celkovo je v obci činných 5 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 5 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci											
o. Bretka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Práv. osoby ziskové	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Práv. osoby neziskové	2	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Bretka, ktorá je začlenená do okresu Rožňava, kraj Košický. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 489,6 ha, z čoho orná pôda zaberá 225,7 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere sa mierne znižuje. Podiel na celkovej výmere má poľnohospodárska pôda 51,3 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Bretka											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% z celkovej výmery	51,7	51,7	51,7	51,7	51,7	51,7	51,4	51,3	51,3	51,3	51,3
Pol'nohosp. pôda - spolu	493,5	493,5	493,3	493,3	493,3	493,3	490,2	489,7	489,7	489,7	489,6
- orná pôda	226,7	223,5	226,5	226,5	226,5	226,5	225,7	225,7	225,7	225,7	225,7
- záhrada	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7
- trvalý trávny porast	258,1	261,2	258,1	258,1	258,1	258,0	255,7	255,2	255,2	255,2	255,1

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Rastlinná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú zemiaky.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny											
Ok. Rožňava	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zrniny spolu	2,70	3,36	2,24	2,17	2,90	2,77	1,55	2,37	2,88	2,70	3,42
Obilniny	2,70	2,56	2,31	2,19	2,95	2,79	1,58	2,39	2,91	2,73	3,45
Olejníny	1,69	1,43	1,29	1,28	1,58	1,56	0,93	1,51	1,74	1,53	2,30
Zemiaky	9,12	8,09	14,18	11,30	13,66	11,90	10,02	13,31	12,06	10,86	17,22
Viacr. krm. na or. p.	4,03	2,90	2,91	2,30	3,39	2,84	2,70	2,62	3,14	2,70	3,00

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Živočišná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje intenzitu chovu v okrese.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Ok. Rožňava	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hov. dob. (na 100 ha poľ. p.)	22,4	22,6	22,9	24,0	25,3	24,5	10,9	25,1	26,4	25,8	26,1
Kravy (na 100 ha poľ. p.)	11,6	11,9	11,6	11,7	12,2	11,5	5,2	11,3	12,1	12,1	12,9
Ovce (na 100 ha poľ. p.)	37,2	37,4	39,3	42,8	43,2	45,2	20,0	43,0	43,1	40,9	41,2
Ošípané (na 100 ha or. pôdy)	37,1	36,4	38,3	35,2	34,5	32,7	6,0	18,8	18,9	18,2	18,7
Hydina (na 100 ha or. pôdy)	2 417,0	1 457,4	2 597,4	2 319,4	298,3	294,5	64,1	290,2	289,3	287,0	288,0
Sliepky (na 100 ha or. pôdy)	442,9	426,2	436,4	413,8	291,6	288,0	62,7	283,9	282,9	280,7	281,8

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

K najintenzívnejšiemu chovu dochádza v prípade hydiny a oviec.

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza materská škola.

Materská škola

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie deti v obci zabezpečuje Materská škola. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie deťom od dvoch do šesť rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou v poldennou výchovou. V prípade záujmu rodičov, deti majú možnosť aj poldennej výchovy a vzdelávania v materskej škole. Cieľom predprimárneho vzdelávania je dosiahnuť optimálnu perceptuálnu – motorickú, poznávaciu a citovo – sociálnu úroveň, ako základ pripravenosti na školské vzdelávanie a život v spoločnosti. Materská škola je materskou školou rodinného typu, je zameraná na rozvíjanie spolupráce s rodinou a smeruje k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa. Deti sú vychovávané prostredníctvom zdravého životného štýlu k zodpovednejším vzťahom k ochrane zdravia. MŠ úzko spolupracuje s rodičmi detí. Materská škola má 1 triedu v ktorej vyučuje 1 učiteľka. V roku 2014 bolo evidovaných v materskej škole 13 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2004 do roku 2014.

Materská škola											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	14	14	14	13	10	8	9	10	12	13	13
MŠ - štátne - triedy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ - štátne - učiteľia	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Materská škola v Bretke sídli v budove spolu s ZŠ. Objekt sa nachádza v centre dediny pri rieke Muráň. Budova bola postavená za pomoci občanov obce s finančnou podporou Zoltána Tornallyayho a Margity Tornallyayovej v rokoch 1928 - 1929. Prvá časť budovy (terajšia škôlka) slúžila ako byt učiteľa, druhá ako ľudová škola, vtedy len s jednou triedou. Druhá trieda bola pristavená v roku 1930. V roku 1980 bola zrušená škola a deti museli dochádzať do susednej obce Gemerská Panica. Škola bola znovu otvorená v roku 1990, a byt učiteľa bola prerobená na materskú školu (15.2.2016, <http://www.obec-bretka.eu/skolstvo/>).

Základné školstvo

V obci sa nachádza malotriedna základná škola. V školskom roku 2014 bolo v škole evidovaných 18 žiakov v 1 triedach. V škole pracovala 1 učiteľka.

Základná škola	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
ZŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
ZŠ spolu - deti	22	24	27	28	27	28	25	18	16	13	18
ZŠ - štátne - triedy	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
ZŠ - štátne - učelia	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2015

Škola je bez právnej subjektivity. Nachádza sa v centre dediny Bretka. Vedľa školy je autobusová zastávka a tečie rieka Muráň. Budova školy je stará, bola stavaná v rokoch 1928-29. Je vo vlastníctve OÚ v Bretke. V posledných rokoch prešla veľkou premenou. Bola realizovaná plynové kúrenie, staré okná a dvere boli vymenené za plastové, bola obnovená kúpeľňa. Škola má nový a veľmi dobrý vzhľad. K budove patrí dvor a záhrada, ktorá slúži ako detské ihrisko. Školu navštevujú žiaci z Bretky. Väčšina žiakov pochádza zo sociálne znevýhodneného prostredia. Každý rok má niekoľko žiakov s vývinovými poruchami učenia. Učebné pomôcky sú dostačujúce, podľa finančných možností ich každoročne dopĺňame. Aby sa žiaci a pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, budeme klásť dôraz na upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom a medzi žiakmi a pedagógmi (15.2.2016, <http://www.obec-bretka.eu/skolstvo/zakladna-skola/>).

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov. Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVaR v Rožňave, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec.

Obec v rámci originálnych samosprávnych kompetencií poskytuje opatrovateľskú službu obyvateľom obce. Obec zabezpečuje dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom), plní funkciu osobitného príjemcu sociálnych dávok a pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....). Nasledujúca tabuľka prezentuje kapacitu a dostupnosť sociálnych služieb v okrese Rožňava.

Sociálne zariadenia podľa typ ukazovateľa, rok a územie	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Okres Rožňava											
Počet zariadení	9	11	10	10	10	10	11	13	14	14	14
P. m. k 31.12 spolu	408	454	466	461	462	445	446	452	469	528	584
P. m. v DD	159	90	90	90	80	0	0	0	0	0	0
P. m. v DSS pre postih. dos.	150	201	214	214	225	226	140	197	184	235	244
P. m. v DSS pre pos. deti	0	22	21	21	0	0	16	20	25	19	22
P. m. v detských domovoch	60	95	95	95	95	95	93	88	94	85	80
P. m. v zariad. pre senior.	0	0	0	0	0	70	155	87	78	157	202

Zdroj: 20.12.2015, DataCubes, ŠÚ SR, 2015

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individuálna poskytovanie sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- konceptný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitnom pláne a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie

zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko, ani ordinácia praktického lekára. Obyvatelia môžu využívať zdravotnícke služby v susednej obci Gemerská Panica, Čoltovo, prípadne Tornali.

2.13. ŠPORT

Obyvatelia majú v obci relatívne dobré možnosti športového vyžitia. K dispozícii je hlavne futbalové ihrisko, ktoré aj intenzívne využívajú. Obec plánuje do budúcnosti s výstavbou ďalšieho športového ihriska, ktoré by malo slúžiť hlavne nižším vekovým skupinám obyvateľov, ale aj turistom a iným návštevníkom obce. Obyvatelia majú k dispozícii aj otvorené kúpalisko s 3 bazénmi a nohejbalové ihrisko. V centrálnej časti obce sa nachádza volejbalové ihrisko, ktoré zatiaľ nie je položené asfaltom ani antukou. V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku (3 značkové turistické trasy), poľovníctvo a rybolov. V obci sa nachádza kaprový revír vymedzený v nasledujúcej tabuľke.

Vymedzenie kaprového revíru v obci Bretka

r.č. 4-2270-2-1

Slaná č.2 - od cestného mosta pri obci Bretka po cestný most v Rožňave (smer Štítnik). Prítoky Slanej od Plešivca po Rožňavu okrem prítoku Čremošňa (prítok pstruhový) sú chovné so zákazom lovu. Na Slanej sa dovoľuje loviť celoročne pri dodržaní druhového hájenia rýb. Celý revír patrí do celozväzového povolenia.

Hlavátku je povolené loviť len na osobitné povolenie od 1.11. do 31.12.

Popis: Tok je s častí regulovaný. Prítoky rieky v celom úseku okrem Čremošne sú chovné so zákazom lovu. Na rieke Slaná v celom úseku revíru je povolený celoročný lov pri dodržaní druhového hájenia rýb. Revír patrí do celozväzového povolenia.

Výmera: Dĺžka cca 30 km

Druhy rýb: Kapor, Štuka, Jalec, Hlavátka, Ostriež, Podustva, Plotica

Povolenie: miestne kaprové povolenie, celozväzové povolenie, hosťovacie povolenie

OcÚ Bretka

Cez obec idú 2 cyklistické trasy. Začiatok trasy je v Gemerskej Hôrke pred sídlom cykloklubu Slovenský kras, odkiaľ sa po asfaltovej ceste je možné dostať do obce Licince. Tu asi po prejdení 2 km sa z asfaltky napája na poľnú cestu a popri rieke Murážka do obce Meliata. Odtiaľ pokračuje krátko poľná neskôr lesná cesta do obce Bretka. Z Bretky vedie zelená značka na križovatku pred Gemerskou Panicou, kde sa križuje s modrou trasou Údolia Čremošnej a Slanej. Druhá trasa má začiatok v Zádielskej tiesňave na križovatke pod chatami, odkiaľ pokračuje spoločne s Cyklomagistrálou Slov.kras údolím potoka Čremošná cez Bôrku, Kováčovú, Lúčku a Drnavu. Tu sa trasy rozchádzajú a z údolia Čremošnej vedie modré značenie ďalej smerom na Lipovník, Krásnohorskú dlhú lúku a Jovice až pred Rožňavu, kde po krátkom prejazde po hlavnej ceste vchádza do Brzotína, smeruje do obce Kružná odkiaľ sa po poľnej ceste popri rybníku dostáva opäť do Brzotína a po opätovnom prejazde hlavnou cestou vedie po starej Košickej ceste cez Slavec do areálu Gombaseckej jaskyne. Tu sa opäť stretáva s Cyklomagistrálou Slov.kras a spoločne s ňou lesnou cestou vedie cez osadu Vidová do Plešivca a Gemerskej Hôrky, pred sídlo cykloklubu Slovenský kras. Odtiaľ pokračuje po asfaltke až do Bohúňova, kde sa poľnou cestou popri rieke Slaná dostane do Čoltova a opäť po asfaltke na križovatku smerom do Bretky. Z Bretky je možné následne prejsť do Gemerskej Panice, Gemera a nakoniec do Tornale, resp. na križovatku v mestskej časti Kráľ kde končí.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich

ženy

muži

priemer

15-24	52	45	49
25-39	36	43	40
40-54	39	39	39
55-69	38	36	37
70+	18	48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom, ktorý sa nachádza v budove obecného úradu. V roku 2010 sa uskutočnila rekonštrukcia a prístavba kultúrneho domu. Budova slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít. Z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti otvorenia hraníc medzi Maďarskou republikou a Slovenskom ako aj rôzne akcie pri príležitosti dňa detí, dňa matiek, atď.. Do budúcnosti plánuje obec zaviesť viacero pravidelných kultúrnych akcií, ako Dni obce, prípadne družobné kultúrne slávnosti s príslušnými obcami v Maďarskej republike. V obci sa nachádza 1 kostol, ktorý pokrýva duchovnú stránku kultúrneho života v obci. V obci má sídlo aj zväz včelárov.

Skanzen Beretkei a Včelársky múzeum Jozefa Beretkeiho

Chalupa bola postavená v 18. str.. Dom sa člení na dve časti, prvá časť tzv. Skanzen a druhá časť domu sa slúži ako ubytovacie zariadenie vo dvore sa nachádza včelárske múzeum a ľudová izba (15.2.2016, <http://www.obec-bretka.eu/turizmus/skanzen-beretkei/>).

Galéria Gemerského fotoklubu

Galéria Gemerského fotoklubu v Bretke bol slávnostne otvorená 15. februára 2009 v Barokovej Kúrii v obci Bretka. Galéria Fotoklubu vznikla so spoluprácou Gemerského Fotoklubu, Nógrád Megyei Fotóklub Egyesület a Ballassagyarmati Fotóköör (15.2.2016, <http://www.obec-bretka.eu/turizmus/fotogaleria-gemerskeho-fotoklubu/>).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)

- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nenachádza špecializované ubytovacie zariadenie. Návštevníci obce majú možnosť ubytovať sa aj na súkromí. K dispozícii je jedno ubytovacie zariadenie, ktoré si je možno prenajať v celku aj s okolitým príslušenstvom. Chalupa Beretkeiová je rekreačná chalupa v obci, ktorá ponúka ubytovanie v príjemne zariadených. K dispozícii celý objekt s kapacitou 5 osôb - 1 izba / 5 lôžok. Hostia majú k dispozícii spoločenskú miestnosť, kuchynku (chladnička, plynový sporák), sprchovací kút, WC, kúrenie plynové, na izbe TV, rádio. V záhrade sa nachádza otvorené ohnisko. Parkovanie je umožnené v uzavretom dvore (15.2.2016, <http://www.obec-bretka.eu/turizmus/skanzen-beretkei/>).

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

V obci sa nachádza jedno reštauračné zariadenie. K dispozícii je stánok s občerstvením, ktorý ponúka nápoje a jedlá podľa aktuálnej ponuky. Zariadenie je v prevádzke od 1.6. do 30.8. na miestnom kúpalisku.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Z hľadiska cestovného ruchu je atraktívna centrálna časť obce s kaplnkou sv. Andreja apoštola postavená v eklektickom historizujúcom slohu. Nachádza sa na skrasovatene nad miestnou základnou školou. Ďalej sa v obci nachádza baroková kúria z roku 1754. Ide o jednopodlažnú stavbu obdĺžnikového pôdorysu. Dispozícia je symetrická s ústrednou repre miestnosťou a bočnými miestnosťami, zaklenutými českými, kláštorými, pruskými a korytkovými klenbami. Samostatné hospodárske budovy sa nachádzajú vo dvore oproti obytnej časti. Majú arkádovú loggiu. Obidve budovy sú v havarijnom stave a budú si vyžadovať komplexnú rekonštrukciu. Z prírodných krás sa v bezprostrednej blízkosti nachádza chránený krajinný výtvor Prielom Muráňa. Tiahne sa od obce Meliata až po obec Bretka o dĺžke 3,5 km. Výstupy skrasovatelých vápencov tu miestami dosahujú výšku 2,5 km. V tejto oblasti sa nachádza cca. 15 jaskýň. Ide o Mlynsku jaskyňu pod povrchom Mlynskeho vrchu, Meliatsku jaskyňu, Hutniansku jaskyňu, Hornú a Dolnú mašiansku jaskyňu a mnohé iné. Sú to prevažne jaskyne malého rozsahu o dĺžke cca. od 3 do 100 m. V širšom okolí obce možno navštíviť svetoznáme krasové jaskynné útvary. Medzi najznámejšie patria: Jaskyňa Zvonica, Plešivec (10,5 km SV). Národná prírodná pamiatka a svetové prírodné dedičstvo. Je to kolmá priepasť hlboká 100 m, ktorá prechádza v hĺbke 60 m do priestranného domu s rozmermi pôdorysu 120 x 30 m. Vstupná priepasť je kolmá, s malým medzistupňom v 60 m. Domické Škrapy sa nachádzajú v obci Kečovo (23,4 km J). V národnej prírodnej rezervácii Domické Škrapy vedie náučný chodník, na ktorom je bohatý výskyt povrchových a podpovrchových krasových javov ako škrapy, krasové jamy, priepasti, jaskyne (Líščia Diera, Čertova Diera, Domica, Stará Domica), výskyt endemických a reliktných rastlinných druhov Slovenského krasu. Súčasťou chodníka je i známa a verejnosti prístupná jaskyňa Domica. Jaskyňa na Kečovských lúkach (Silická Lednica) sa nachádza v strede južnej časti Silickej planiny. Je to horizontálna jaskyňa, do ktorej sa vchádza cez 12 m hlbokú priepasť. Na dne priepasti sa nachádza úzky, strmo klesajúci prechod do vstupnej časti jaskyne, ktorá je pomerne úzka. Táto časť jaskyne je ukončená polosifónom. Gombasecká jaskyňa sa nachádza v katastri obce Plešivec (10,5 km V). Nachádza sa v Chránenej krajinskej oblasti Biosférickej rezervácie Slovenský kras na západnom úpätí Silickej planiny. Je vytvorená v strednotriasových vápencoch Čiernym potokom a jeho

prítokmi v dvoch vývojových úrovniach. Dĺžka výverovej jaskyne je 1525 m. Vyniká unikátnymi tenkými sintrovými brčkami, ktoré dosahujú dĺžku až 3 m. Vyskytujú sa aj iné formy stalaktitov, stalagmitov, rôzne sintrové náteky a kôry. Jaskyňu objavili v roku 1951 dobrovoľní jaskyniari z Rožňavy združení v Slovenskej speleologickej spoločnosti. Sprístupnená od roku 1955 v dĺžke 285 m. Od roku 1968 sa ako prvá jaskyňa na Slovensku využívala 10 rokov na speleoterapiu. Ochtinská aragonitová jaskyňa (28,6 km SV) sa nachádza v Ochtinskom kryptokrase v Revúckej vrchovine, v masíve Hrádku medzi Jelšovou a Štítnikom. Je vytvorená v prvohorných kryštallických vápencov v nekrasových horninách. Časť vápencov bola koncom druhohôr hydrotermálne premenená na ankerity a siderity. Presakujúce atmosférické vody pozdĺž tektonických porúch spôsobili ich zvetrávanie a vznik okrov, ktoré boli neskôr vyplavené. Z historických stavieb je v okolí obce možné navštíviť Hrad Blh. V údolí riečky Blh je nad obcou Veľký Blh (medzi Hradištom a Dlhým Vrchom) pozostatok stredovekého hradu zo začiatku 14. storočia. V obci sa nachádza aj Kaštieľ Veľký Blh. Bývalý renesančný kaštieľ zo 17. storočia, ktorý použili ako základ prestavby na barokový kaštieľ v roku 1720 a začiatkom 19. storočia ho rozšírili a klasicisticky upravili Koháryovci (1815). Ďalej je to múzeum Andrássyovcov v Krásnohorskom Podhradí. Je mimoriadne cennou pamiatkou seceného staveleckého a sochárskeho umenia. Tvoria tu v harmonickej jednote pôsobivé umelecké dielo, ktoré je zapísané do štátneho zoznamu historických pamiatok Slovenska ako pamiatka 1. kategórie. V blízkosti sa nachádza hrad Krásna Hôrka. Je jedným z mála zachovaných hradov na Slovensku. Leží na homolovitom kopci neďaleko Rožňavy a vzhľadom na výhodnú Polohu možno usudzovať, že už predtým tu bolo hradisko.

Náučný chodník Prielom Muráňa

Náučný chodník Prielom Muráňa bol otvorený pre verejnosť v roku 2010. Náučný chodník prevedie malebnou kaňonovitou dolinou potoka Muráň v nenarušenom prírodnom prostredí. Zvláštnosťou doliny je jej zaujímavý vznik. Pred 2 miliónmi rokov potok tiekol na širokej štrkovo-piesčitej nive, kde vytváral výrazné ohyby, tzv. meandre. Neskôr sa postupne zarezával do vápencového podlažia pod štrkovou vrstvou, zachoval si však aj pôvodné meandre až dodne. Vápencový masív na oboch brehoch potoka odvodňoval prostredníctvom krasových prameňov. Zostali po nich jaskyne, ktoré sú svedkami etapového prehlbenia doliny. Územie je prírodnou rezerváciou na ploche 39,5 ha. Dĺžka trasy náučného chodníka 3,200 m, prevýšenie 66,5 m (15.2.2016, <http://www.obec-bretka.eu/turizmus/naucny-chodnik-prielomu-muranky/>).

Kúpalisko Bretka

V obci sa nachádza otvorené kúpalisko. K dispozícii sú dva bazény a to jeden plavecký a jeden detský bazén.

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom	2 010	2011	2 012	2013	2014
Bežné príjmy					
Bežné výdavky					
Prebytok/schodok					
Kapitálové príjmy					
Kapitálové výdavky					
Prebytok/schodok					
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.					
Príjmy finančných operácií					
Výdavky finančných operácií					
Rozdiel finančných operácií					
Rozdiel celkového rozpočtu					

Zdroj: OcÚ Bretka, 2014

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientského prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Bretka je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Bretka. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostky obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5 poslancov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS	
Sídlo matričného úradu	Plešivec
Sídlo pracoviska daňového úradu	Rožňava
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Plešivec
Sídlo Okresného súdu	Rožňava
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Rožňava
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Rožňava
Sídlo Územnej vojenskej správy	Košice - Sever
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Rožňava
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Rožňava
SÚ SR	

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Bretka je súčasťou Vyššieho územného celku Košice. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Košický kraj je ostatný vidiecky, pomaly rastúci región SR, s dlhodobou vysokou mierou nezamestnanosti, vysokým stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a konkurencieschopný, ale rozvíjajúci sa a konvergujúci mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou a Ukrajinou. Analýza hospodárskej a sociálnej situácie a hodnotenie vnútorného potenciálu regiónu Košický kraj (KK) je rozlohou štvrtým najväčším krajom SR (13,8 % územia), ale počtom obyvateľov druhým najväčším (14,3 % z celkového počtu obyvateľstva SR) a hustotou zaľudnenia 114,8 obyvateľov na km² patrí k priemerne obývaným krajom. Podľa stupňa urbanizácie patrí medzi ostatné vidiecke regióny (55,7 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa začína prejavovať proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky klesol, pomaly narastá podiel obyvateľstva v

poproduktívnom veku. Zdravotná starostlivosť v kraji je zabezpečovaná sieťou všetkých typov zdravotníckych zariadení. KK má 20 nemocníc a 4 liečebne. Najväčší podiel na počte zdravotníckych zariadení (2 014 – najviac v SR) majú zariadenia ambulantnej starostlivosti (1 526). Kapacita postelového fondu sa postupne znižovala a v roku 2008 predstavovala celkom 6 070 postelí. KK je tiež bohatý na kultúrne a historické pamiatky. Kultúrnym centrom sú Košice, ktorého historické jadro je najrozsiahlejšou mestskou pamiatkovou rezerváciou na Slovensku. KK je druhý najvýznamnejší kraj Slovenska z pohľadu exportnej výkonnosti a produkcií HDP na obyvateľa. Medzi najviac rozvinuté oblasti patria okresy Košice I. - IV.. KK je dôležitý svojou produkčnou základňou s kľúčovými sektormi v hospodárstve SR. Z pohľadu priemyselnej štruktúry sú najvýznamnejšími sektormi hutnícky, chemický a elektronický priemysel. Dominujúce je nepochybne hutníctvo, ktoré sa na priemyselnej produkcii kraja podieľa približne 60 % a tvorí 50 % jeho exportu. Poľnohospodárstvo zohráva kľúčovú rolu v južnej časti kraja. Úrodná pôda Východoslovenskej nížiny je základňou pre pestovanie obilnín a olejnín a na hornatom severe sa pestujú menej náročné poľnohospodárske plodiny. KK disponuje významným prírodným a kultúrno-historickým potenciálom (Národné parky Slovenský raj, Slovenský kras, jaskyne zapísané do zoznamu UNESCO, kultúrno-historické pamiatky a ďalšie). V oblasti turizmu patrí KK medzi navštevované kraje SR s priemernou ubytovacou kapacitou. Celkom možno očakávať, že KK by mal šancu si aj vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a síce sa bude pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27, ale má dostatočný rozvojový potenciál prihraničného regiónu. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať hutnícky, chemický a strojársky, významnejšie postavenie by mohol získať elektrotechnický priemysel. Telekomunikačné služby sú zabezpečované v rozsahu bežne dostupných existujúcich moderných technológií, cenovo sú veľmi diferencované, pokrytie územia je priemerné. Kraj má dobre rozvinutú dopravnú sieť, ktorej hlavnou križovatkou je mesto Košice. Tu sa nachádza aj druhé najvýznamnejšie medzinárodné letisko v SR. Železničné trate celoštátneho významu, ktoré prechádzajú územím kraja zahŕňujú západo-východný tranzitný koridor (Praha – Košice – Čierna nad Tisou) a severojužný tranzitný koridor (Poľsko – Košice – Maďarsko). Kraj disponuje cestami I., II. a III. triedy vrátane diaľnic. Dôležité cestné ťahy sú svojou orientáciou súhlasné so železničnými koridormi. KK vykazuje najvyššie hodnoty v produkcii tuhých emisií aj napriek výraznému zlepšeniu, v produkcii oxidu siričitého nastalo tiež zlepšenie, ako kraj je na druhom mieste, vysoké hodnoty dosahuje aj v produkcii oxidu dusíka, aj v produkcii oxidu uhoľnatého, kde nenastalo žiadne zlepšenie od roku 2003. V kraji sa tiež nachádzajú ložiská rôznych nerastov, ktoré majú celoslovenský význam. Za zmienku stoja zásoby zemného plynu v Michalovskom okrese a tiež lomy a zdroje rôznych stavebných materiálov. Významná je však geotermálna energia a nízkopotencionálna geotermálna energia v Košickej kotline s možnosťou využitia na vykurovanie, rozvoj cestovného ruchu a poľnohospodárstva. V regióne je 5 priemyselných parkov zameraných predovšetkým na strojársky priemysel.

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala niekoľko menších projektov zameraných hlavne na rekonštrukcie miestnych komunikácií, údržbové investície na obecnom úrade, kultúrnom dome, v rámci obecného cintorína. Obec čiastočne zabezpečila rozvoj verejných priestranstiev. Zväčša išlo o investične nenáročné projekty. Obec zabezpečila rozšírenie plôch IBV, ako aj opravy a čiastočné rozšírenie verejného osvetlenia.

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Bretka nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventúálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú

malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozi jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrálny faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

Matica výkonu a dôležitosti

		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Bretka a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 51,3 % katastra obce, - počet obyvateľov – fyzických osôb podnikateľov – 8 v roku 2014, - existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, - okolo centra sústredená základná občianska	- nedostatočne nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite Rožňava, - hospodárska základňa obce (mimo poľnohospodárstvo) pomerne málo rozvinutá, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - malá ponuka služieb pre obyvateľov – kaderníctvo,

- vybavenosť, - rýchla dostupnosť strediskovej obce Plešivec a okresného mesta Rožňava, - rozvinutá živočíšna výroba, - rozvinuté rastlinná výroba,	- oprava, ... - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezaujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,
Príležitosti	Ohrozenia
- podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Bretka s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť okresného mesta Rožňava, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Bretka (poľnohospodárstvo, cestovný ruch, výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o regiónu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 7 1	12 5 6 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST 7	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj priemyselných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta III. triedy s napojením na cestu E571, - rýchle napojenie na okresné mesto Rožňava, - do obce premáva dostatok liniek v pracovných dňoch v smere do Rožňavy, - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, - dostatočné pokrytie zastávkami SAD, - vybudovaná sieť poľných ciest,	- nedostatok spojov do okresného mesta Rožňava v ranných hodinách, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nedostatočné pokrytie chodníkmi pre peších v úseku hlavnej cesty, - nevyhovujúce dopravné značenie v celom priestore obce, - nedostatočná zimná údržba, - zlý technický stav cesty III. triedy,

	- nevyhovujúci stav poľných ciest, - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované,
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej ceste III. triedy, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - vybudovanie spevnených komunikácií na základe pozemkových úprav,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6	10 1 Stratégia WO 5
T hrozby	1 Stratégia ST 9	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, - vybudovaný verejný obecný vodovod, - obec Bretka je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky, - dostatok vybudovaných transformátorových staníc, - možnosť dostavby plôch IBV, - vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, - hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, - vybudovaná rozvodná sieť plynu,	- zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - potrebná rekonštrukcia a rozšírenie vodovodnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - potrebná rekonštrukcia požiarnej zbrojnice, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - nedostatočné osvetlenie obce, - vysoká energetická náročnosť verejného osvetlenia, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými-obmedzenia ochranných pásiem,
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti a jeho rozšírenie na	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií,

- neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcie vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojek do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 8 2	11 6 6 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Bretka na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov,	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadoch, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitatívne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- ohrozená kvalita povrchových vôd Slanej, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste Rožňava, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity v oblasti, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
--	-----------------	-----------------

O príležitosti	Stratégia SO	6	Stratégia WO
	4	6	10
T hrozby	Stratégia ST	13	Stratégia WT
	9		

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, - kompletná plynofikácia obce, - prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Slaná a Muráň, - priemyselná výroba zaťažujúca ŽP v obci nie je zastúpená, - vybudované prícestné jarky na odvod dažďovej vody, - existencia lokalít Natura 2000 – Alúvium Muráňa, - Národný park Slovenský kras, - vysoká hustota vzácnych prírodných úkazov,	- nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta Slanej a Muráňa, - nevybudované protipovodňové opatrenia, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste Rožňava, - zaťažená cesta E571, - záťažové prevážky v meste Košice, Moldava nad Bodvou, Turňa, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - plytké brehy tunajších vodných tokov, - nedostatok zelene pozdĺž koryt vodných tokov, - zanedbaná zeleň v okolí miestnych cintorínov, - nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň, - potrebné čistenie a spevnenie dna a brehov tokov, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová vnútrošídľisková doprava, - lesy postihnuté exhalátmi – vysoké imisné zaťaženie a nesprávne hospodárske postupy,
Príležitosti	Ohrozenia
- rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, - regulácia koryt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v regióne, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 10 4	19 9 6 Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	10 Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Košickom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- zabezpečená opatrovateľská služba, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....),	- absencia zdravotného strediska, - absencia praktického lekára pre dospelých, - absencia stomatologickej ambulancie, - absencia prevádzky lekárne, - absencia domova sociálnych služieb, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - obec nemá k dispozícii plochy vhodné na výstavbu rodinných domov, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce a na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehľbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
	12	
T hrozby	6 Stratégia ST	2 8 Stratégia WT
	1 13	

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu **WT** – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Rožňava.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- prítomnosť základnej aj materskej školy, - oplotený areál so stromovým porastom a vybavením pre deti v tesnej blízkosti materskej školy, - dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy, - základná škola pripojená na sieť Internet, - dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti, - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, - existencia školskej družiny, - otvorené kúpalisko využívajúce termálnu vodu, - rybársky revír, - existencia futbalového ihriska, - existencia poľovníckych revírov,	- deficit v materiálno – technickom vybavení školy, - potreba zateplenia budovy základnej školy, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - nedostatočné vybavenie otvoreného kúpaliska, - absencia šatní a tribúny pri futbalovom ihrisku, - nedostatok športových ihrísk v okolí školy, - pomalé zavádzanie informačných technológií do školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Bretka, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
	14	
	7	
T hrozby	11	4
	7	

	Stratégia ST	Stratégia WT
		7

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dlhoročná história obce, tradície, - existujúci kultúrny dom s kapacitou 250 miest, - obecná knižnica, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol, kúria), - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - historická pamiatka z 2 svetovej vojny - nemecký vojenský bunker, - Skanzen Beretkei a Včelársky múzeum Jozefa Beretkeiho, - Galéria Gemerského fotoklubu,	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - absencia prírodného otvoreného amfiteátra, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nedostatočné priestory obecnej knižnice, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry, dovybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 12 7 9	Stratégia WO 8
T hrozby	Stratégia ST 1	Stratégia WT 5

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- bohaté kultúrne dedičstvo, - prírodné krásy v okolí obce, - NP Slovenský kras, - veľký počet jaskýň, - NATURA 2000 „Prielom Muráňa“, - CHKV „Meliatský profil“ - existencia termálneho kúpaliska s 2 bazénmi, - existujúce ubytovacie zariadenie – chata s príslušenstvom, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - bunker z II. svetovej vojny, - sakrálné pamiatky, - v blízkosti prechádzajúca „Gotická cesta“, - početné množstvo turistických chodníkov, - početné množstvo cykloturistických trás, - rybársky revír, - existencia poľovníckeho revíru,	- málo rozvinutý cestovný ruch, - nedostatok ubytovacích zariadení, - zlá propagácia historických pamiatok a prírodných útvarov, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - neexistencia www stránky obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Bretka v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Bretka vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v okrese Rožňava, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - zvýšené náklady na likvidáciu odpadu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 9 3 10	Stratégia WO 7
T hrozby	17 Stratégia ST 6	Stratégia WT

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu WO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky

- existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupného v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13	8 Stratégia WO 1 4
T hrozby	3 Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou

	hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušenie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 3	9 Stratégia WO 3 6 9
T hrozby	Stratégia ST 3	6 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Bretka a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Bretka patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Bretka vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE BRETKA.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Bretka. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Bretka a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepčné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR KESK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Bretka poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Bretka je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie.

Obec Bretka je súčasťou vyššieho územného celku Košice. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHSR obce Bretka:

Hlavné disparity KK:

v pôdohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat, zaostávanie technickej vybavenosti obhospodarovateľov pôdy, nedostatočne využívaný prírodný potenciál kraja na rozvoj ovocinárstva a zeleninárstva;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu sa energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne;
- nevyhovujúca štruktúra/koncentrácia priemyslu;

v službách

- nízka konkurencieschopnosť MSP;
- nerovnomerné územné zastúpenie inštitúcií poskytujúcich služby podnikateľom;
- nedostatočné využívanie e-služieb;
- nedostatočné prepojenie vedecko-výskumných inštitúcií na MSP, nedostatočná úroveň inovácií, slabo rozvinuté služby v oblasti rizikového kapitálu;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra, členitosť územia ako bariéra budovania internetového pripojenia, nedostatočná a nejednotná rozvinutosť medzinárodnej a regionálnej informačnej siete;
- značné ekologické zaťaženie krajiny (chemický priemysel);
- nedobudovaná nadradená vodovodná sieť v južných okresoch kraja a % napojenie obyvateľstva na ČOV;
- zaostávanie KK v napojení na kanalizačnú sieť a ČOV;
- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny;
- pomalý rozvoj dopravnej infraštruktúry;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra vo vzťahu k dopytu na trhu práce, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných;
- pokles počtu stálych obyvateľov obcí v produktívnom veku;

- nedostatok pracovných príležitostí v južných okresoch a z toho vyplývajúca horšia príjmová situácia;
- nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s podnikateľskou sférou;
- značný odliv pracovných síl do zahraničia, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nepostačujúca kapacita zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
- problematické vytváranie medzirezortnej spolupráce na komplexnom riešení situácie a potrieb občanov rómskej populácie;
- celkový nezáujem o zvyšovanie vzdelanostnej úrovne v rámci celoživotného vzdelávania z dôvodu chýbajúcich pracovných príležitostí;
- stagnujúce ČŽV a nízky podiel obyvateľstva zúčastňujúceho sa ČŽV.

Hlavné faktory rozvoja KK:

v pôdohospodárstve

- vhodné podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva vr. ovocinárstva, zeleninárstva a vinohradníctva, aj lesného hospodárstva v rámci SR a spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ;

v priemysle

- možnosť posilňovania exportu, silná exportná pozícia v odvetví hutníctva, elektrotechnický priemysel;
- podpora domácich investorov najmä v perspektívnych odvetviach;
- možnosť rozvoja výroby nových produktov s vyššou pridanou hodnotou na báze obnoviteľných a nerudných nerastných surovín;
- možnosť rozvoja e-podnikania smerovaného do rozvoja optimalizácie kooperácie

v priemyselnej výrobe;

- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít;
- budovanie Regionálneho inovačného centra a Regionálneho multifunkčného centra zameraných na transfer inovácií, zelenú nízko uhlíkovú ekonomiku a kreatívnu ekonomiku;
- existencia priemyselných parkov podporujúcich vstup investorov a centier excelentnosti pre rozvoj inovácií;
- ekonomický rast a rozvoj sa dosahuje využívaním ľudskej kreativity a talentu

v službách

- atraktívny potenciál pre zvyšujúci sa záujem o turizmus;
- podmienky pre vidiecky cestovný ruch, agroturistiku;
- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how;
- rozširovanie e-služieb, podpora najmä v horských oblastiach;
- zakladanie rodinných firiem v oblasti služieb a rozvoj telepráce na zvýšenie zamestnanosti;
- existujúca sieť poradenských a podporných inštitúcií pre malých a stredných podnikateľov;
- disponibilný potenciál pre regionálnu znalostnú ekonomiku na báze IT, biomedicíny, obnoviteľných zdrojov energie a kreatívneho priemyslu;

v technickej infraštruktúre

- vysoký dopravný potenciál, výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb do nových členských krajín EÚ, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie na nové trhy;
- vysoký podiel chránených území na celkovej rozlohe - atraktívne prírodné prostredie;
- prítomnosť geotermálnych a minerálnych vôd s perspektívou využitia;
- dobudovanie medzinárodných dopravných ťahov - rozvoj euroregiónu Košice – Miskolc podmieňuje vybudovanie rýchlostnej cesty Košice - štátna hranica Maďarsko;
- materiálové a energetické využívanie odpadov - separovaný zber, recyklácia;
- dobré prírodné podmienky pre využívanie obnoviteľných zdrojov energií - energia z biomasy, veterná energia (Slovenské Rudohorie - Spišská Nová Ves), významný potenciál geotermálnej energie ;
- bionafta získaná bezodpadovou rafináciou rastlinných olejov - repka, slnečnica, ľan, vedľajší produkt glycerín je dobre predajnou komoditou;
- pestovanie rýchlo rastúcich drevín na kontaminovaných pôdach - energetické využitie dreva modernými technológiami.

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- dobrá demografická situácia, dostatok voľnej kvalifikovanej pracovnej sily;
- existujúca spolupráca škôl s podnikateľskou sférou;
- vysoká vzdelanostná úroveň v regionálnych centrách;
- vytvorenie metropolitného centra Košice – Prešov;
- kultúrny potenciál aj v súvislosti s mestom Košice ako Európskym hlavným mestom kultúry 2013;
- schopnosť obojstrannej komunikácie obyvateľstva v prihraničných oblastiach, cezhraničná spolupráca.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Bretka v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 51,3 % katastra obce, + počet obyvateľov – fyzických osôb podnikateľov – 8 v roku 2014,	- nedostatočne nerozvinutý pracovný trh v obci a v celej lokalite Rožňava, - hospodárska základňa obce (mimo poľnohospodárstvo)

+ existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, + okolo centra sústredená základná občianska vybavenosť, + rýchla dostupnosť strediskovej obce Plešivec a okresného mesta Rožňava, + rozvinutá živočíšna výroba, + rozvinuté rastlinná výroba,	- pomerne málo rozvinutá, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - malá ponuka služieb pre obyvateľov – kaderníctvo, oprava, ... - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,
---	--

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prechádzajúca cesta III. triedy s napojením na cestu E571, + rýchle napojenie na okresné mesto Rožňava, + do obce premáva dostatok liniek v pracovných dňoch v smere do Rožňavy, + dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, + dostatočné pokrytie zastávkami SAD, + vybudovaná sieť poľných ciest,	- nedostatok spojov do okresného mesta Rožňava v ranných hodinách, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nedostatočné pokrytie chodníkmi pre peších v úseku hlavnej cesty, - nevyhovujúce dopravné značenie v celom priestore obce, - nedostatočná zimná údržba, - zlý technický stav cesty III. triedy, - nevyhovujúci stav poľných ciest, - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - cyklistické cestičky v obci nie sú vybudované,

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, + vybudovaný verejný obecný vodovod, + obec Bretka je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky, + dostatok vybudovaných transformátorových staníc, + možnosť dostavby plôch IBV, + vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, + hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, + vybudovaná rozvodná sieť plynu,	- zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - potrebná rekonštrukcia a rozšírenie vodovodnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - potrebná rekonštrukcia požiarnej zbrojnice, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - nedostatočné osvetlenie obce, - vysoká energetická náročnosť verejného osvetlenia, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými- obmedzenia ochranných pásiem,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH obce Bretka na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov,	- nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity

+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, + kompletná plynofikácia obce, + prechádzajúci vodný tok – hydrokoridor – Slaná a Muráň, + priemyselná výroba zaťažujúca ŽP v obci nie je zastúpená, + vybudované prícestné jarky na odvod dažďovej vody, + existencia lokalít Natura 2000 – Alúvium Muráňa, + Národný park Slovenský kras, + vysoká hustota vzácných prírodných úkazov,	- nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta Slanej a Muráňa, - nevybudované protipovodňové opatrenia, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v okresnom meste Rožňava, - zaťažená cesta E571, - záťažové prevádzky v meste Košice, Moldava nad Bodvou, Turňa, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov,
---	--

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zabezpečená opatrovateľská služba, + stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, + funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť + uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....),	- absencia zdravotného strediska, - absencia praktického lekára pre dospelých, - absencia stomatologickej ambulancie, - absencia prevádzky lekárne, - absencia domova sociálnych služieb, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - obec nemá k dispozícii plochy vhodné na výstavbu rodinných domov, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladzovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prítomnosť základnej aj materskej školy, + oplotený areál so stromovým porastom a vybavením pre deti v tesnej blízkosti materskej školy, + dobré výchovno – vzdelávacie výsledky základnej školy, + základná škola pripojená na sieť Internet, + dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti, + využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, + existencia školskej družiny, + otvorené kúpalisko využívajúce termálnu vodu, + rybársky revír, + existencia futbalového ihriska, + existencia poľovníckych revírov,	- deficit v materiálnom – technickom vybavení školy, - potreba zateplenia budovy základnej školy, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - nedostatočné vybavenie otvoreného kúpaliska, - absencia šatní a tribúny pri futbalovom ihrisku, - nedostatok športových ihrísk v okolí školy, - pomalé zavádzanie informačných technológií do školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktivnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dlhoročná história obce, tradície, + existujúci kultúrny dom s kapacitou 250 miest, + obecna knižnica, + prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol, kúria), + rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, + dobré kultúrne povedomie obyvateľov, + historická pamiatka z 2 svetovej vojny - nemecký vojenský bunker, + Skanzen Beretkei a Včelársky múzeum Jozefa Beretkeiho, + Galéria Gemerského fotoklubu,	- nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - absencia prírodného otvoreného amfiteátra, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nedostatočné priestory obecnej knižnice, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch

	- kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,
--	--

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ bohaté kultúrne dedičstvo, + prírodné krásy v okolí obce, + NP Slovenský kras, + veľký počet jaskýň, + NATURA 2000 „Prielom Muráňa“, + CHKV „Meliatský profil“ + existencia termálneho kúpaliska s 2 bazénmi, + existujúce ubytovacie zariadenie – chata s príslušenstvom, + veľký počet povrchových prírodných útvarov, + strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, + bunker z II. svetovej vojny, + sakrálné pamiatky, + v blízkosti prechádzajúca „Gotická cesta“, + početné množstvo turistických chodníkov, + početné množstvo cykloturistických trás, + rybársky revír, + existencia poľovníckeho revíru,	- málo rozvinutý cestovný ruch, - nedostatok ubytovacích zariadení, - zlá propagácia historických pamiatok a prírodných útvarov, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - neexistencia www stránky obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupného v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, + relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah,

	- fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,
--	---

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Bretka.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR KESK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

10. Informatizácia obce

Cieľová skupina

obec,
obyvatelia obce,
súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bretka 2016 - 2025

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE BRETKA

Vízia

Na základe vzájomnej spolupráce - partnerstva samosprávy, podnikateľov, občanov obce Bretka, ako aj nadradených orgánov štátnej správy a samosprávy vytvoriť lepšie životné podmienky pre občanov obce znížením nezamestnanosti, podporou

podnikateľských aktivít, rozšírením a dobudovaním infraštruktúry, zlepšením podmienok pre vzdelávanie, zvýšením záujmu občanov o veci verejné. Najväčšiu pozornosť je potrebné venovať rozvoju cestovného ruchu s využitím miestnych zdrojov, bohatej histórie a miestnych prírodných krás, ktoré sú unikátne nielen v rámci geografických hraníc Slovenskej republiky.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Bretka. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Bretka a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Bretka disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Bretka všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Bretka v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere. Rozvojové aktivity budú pokračovať hlavne v časti intravilánu obce, kde sa rozprestiera objekt poľnohospodárskeho podniku.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému

zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Bretka so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadilo nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Bretka považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Bretka v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a malotriednej základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Bretka či koncepcných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie

vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Bretka v súlade so svojím zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje obecnú knižnicu. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľádovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Bretka nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Bretka, ktorý bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast za predpokladu plného využitia existujúceho ako aj budúceho potenciálu obce. Hlavné rozvojové oblasti pre obec sú tunajšie prírodné podmienky vhodné na aktívnu a pasívnu rekreáciu, ktoré je nevyhnutné v plnej miere využiť v prospech obyvateľov obce a jej ďalšieho spoločenského, kultúrneho a hospodárskeho rozvoja. Do budúcnosti sa bude potrebné zamerať na ďalší rozvoj poľnohospodárskej produkcie, ktorá by sa mala orientovať viac na ekonomicky výhodnejšiu rastlinnú a živočíšnu výrobu, s podporou tunajších klimatických a prírodných podmienok.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Košického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy

čít' trvalo udržateľný rozvoj obce Bretka, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu ajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu, /slu, poľnohospodárstva a potravinárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci.

zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú nové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového sených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 ickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja 2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Bretka je nevyhnutné, aby v u stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

adom realizácie stratégie programu patrí:

ombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)

ie vlastníckych vzťahov

e prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a dzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii spodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bretka na roky 2015 – 2024 boli ovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho

hápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Bretka. Vo vytvorení systému hodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ým faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj vávajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa votného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení ých rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné í sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým am) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšenie podnikateľského prostredia, a to e informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Uzko s tým oľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, ktoré podporujú kreatívne a ktoré by mali zahŕňať potrebu všetkých

Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

hci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry

Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Podprogram 2.1. Komunikácie
Podprogram 2.2. Doprava

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva

Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Rekonštrukcia budov a náhrada zastaraných hospodárskych zariadení

Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Podprogram 9.1. Priradenia obce

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.

Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Revitalizácia protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.
Opatrenie 5.4.1	Revitalizácia protierózných opatrení.
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.	Sociálne služby
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.
Opatrenie 6.1.1	Podpora obyvateľov v dôchodkovom veku.
Opatrenie 6.1.2	Zriadenie centra pre matky s deťmi.
Opatrenie 6.1.3	Handicapovaní a marginalizovaní obyvatelia.
Opatrenie 6.1.4	Nájomná bytová výstavba.
Podprogram 6.2.	Zdravotnícke služby
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Podprogram 6.3.	Služby zamestnanosti
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.	Vzdelávanie
Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
Podprogram 7.2.	Šport
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou.

Podprogram 8.1.	Kultúrna infraštruktúra
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Opatrenie 8.1.2	Obnova a ochrana kultúrnych pamiatok.
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Podprogram 8.2.	Organizačné zabezpečenie
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Podprogram 8.3.	Propagácia v oblasti kultúry
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internetе prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelármi. Nevyhnutnou je taktiež

propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Komplexná rekonštrukcia obecných budov.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bretka 2016 - 2025

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.
-----------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivita	Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
-----------------	---

Aktivity Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.
Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.
Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
Obmedzenie negatívnych dopadov živočíšnej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity Obnova technológií v podnikoch výroby.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu domu kultúry.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Bretka. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia miestnych komunikácií v existujúcej zástavbe miestnych a obslužných na komunikácie funkčnej triedy C2, C3 a D v kategórii MO a MOU 6,5/40 a 4,5/30 na úsekoch, kde to dovoľujú šírkové pomery – 4 km.

Opatrenie 2.1.2 Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.
Aktivity Rekonštrukcia cesty III v zastavanom území obce.

Opatrenie 2.1.3 Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba cyklotrasy Gem. Panica - Bretka – Meliata – Čoltovo.

Opatrenie 2.1.4 Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba parkovacích plôch pri športovej infraštruktúre.
Dostavba parkovacích plôch pri Dome kultúry a kultúrnych pamiatkach.
Dostavba parkovacích plôch pri obecnom cintoríne.
Dostavba parkovacích plôch pri Obecnom úrade a školskej infraštruktúre.

Opatrenie 2.1.5 Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia chodníkov pre peších pozdĺž cesty III. triedy (vrátane výškovej úpravy).
Výstavba chodníkov pre peších v bočných uliciach.
Rekonštrukcia a dostavba chodníkov na miestnom cintoríne.

Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.
Aktivita	Rekonštrukcia premostení.
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.
Aktivita	Vyznačenie a osvetlenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Udržiavať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch IBV.
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Údržba a revitalizácia areálu cintorína. Údržba domu smútku.
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia vodovodnej siete. Dostavba vodovodnej siete do nových lokalít IBV.
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.
Aktivita	Rozšírenie elektrických rozvodov VN. Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN – zemné vedenie. Rekonštrukcia pôvodných trafostaníc.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivita	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivita	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber. Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.

Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok. Likvidácia skládok.
Opatrenie 4.4 Aktivity	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton). Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov). Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač). Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5 Aktivity	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba a sprevádzkovanie splaškovej kanalizačnej siete. Sprevádzkovanie ČOV.
Opatrenie 4.6 Aktivity	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.2.1 Aktivity	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach. Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
Opatrenie 5.2.2 Aktivity	Revitalizácia protizáplavových opatrení. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia protizáplavových opatrení na toku Muráň. Revitalizácia protizáplavových opatrení na toku Slaná. Revitalizácia protipovodňových opatrení mimo vodného toku.
Opatrenie 5.2.3 Aktivity	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov. Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia koryta toku Muráň. Revitalizácia koryta toku Slaná.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3..1 Aktivity	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti. Obmedziť spaľovanie fosílnych palív. Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.
------------------------------	---

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1 Aktivity	Revitalizácia protieróznych opatrení. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia protieróznych opatrení.
Opatrenie 5.4.2 Aktivity	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci. Spracovanie technickej dokumentácie.

Rekonštrukcia a revitalizácia oddychovej zóny v centre obce.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1
Aktivity	Podpora obyvateľov v dôchodkovom veku.
Výstavba denného stacionáru.
Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.
Opatrenie 6.1.2
Aktivity	Zriadenie centra pre matky s deťmi.
Výber vhodnej alternatívy zariadenia.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.
Opatrenie 6.1.3
Aktivity	Handicapovaní a marginalizovaní obyvatelia.
Materiálne technické zabezpečenie.
Opatrenie 6.1.4
Aktivity	Nájomný bytová výstavba.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba núdzového bývania.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1
Aktivity	Podpora poradenskej činnosti.
Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.
Opatrenie 6.2.2
Aktivity	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Podpora poskytovania zdravotníckych služieb.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1
Aktivity	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2
Aktivity	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3
Aktivity	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu

vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
 Aktivita Modernizácia vybavenia MŠ.
 Revitalizácia areálu materskej školy.
 Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy.

Opatrenie 7.1.2 Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.
 Aktivita Revitalizácia areálu základnej školy.
 Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy základnej školy. Modernizácia vybavenia ZŠ.
 Modernizácia vybavenia ZŠ.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
 Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
 Výstavba detského ihriska.
 Výstavba multifunkčného ihriska.

Opatrenie 7.2.2 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
 Aktivita Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.
 Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
 Rekonštrukcia domu kultúry (strecha, obnova a zníženie energetickej náročnosti).
 Modernizácia tepelných zdrojov a rozvodov v dome kultúry.
 Rekonštrukcia vnútorného vybavenia DK (kuchyňa, sála, rekonštrukcia WC).

Opatrenie 8.1.2 Obnova a ochrana kultúrnych pamiatok.
 Aktivita Rekonštrukcia budovy mlyna.
 Zastrešenie mlyna.
 Vyčistenie kanála.
 Úprava okolia mlyna.

Opatrenie 8.1.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.
 Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
 Výstavba amfiteátra.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
 Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
 Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
 Aktivita Personálne a finančné zabezpečenie.
 Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.

Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
 Aktivita Finančné zabezpečenie.

Obsahová analýza www stránky.
Pribežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.

Aktivita Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Pribežná aktualizácia www stránky.

Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúlí v obci.

Aktivita Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atraktivitách obce.
Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Dostavba a modernizácia otvoreného kúpaliska v obci.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1 Komplexná rekonštrukcia obecných budov.

Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Komplexná rekonštrukcia obecných budov.
Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.
Rekonštrukcia obecného rozhlasu.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1 Bezpečnosť.

Aktivita Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.

Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.
Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.
Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice a modernizácia vybavenia.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivity Technické zabezpečenie IS.
Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
Zriadenie wi-fi zóny v obci.

Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivity Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.
Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivity Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivity Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Bretka sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	2
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	100

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	200 tis.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Bretka	0	60 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWA	obec Bretka	0	200
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Bretka	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Bretka	0	4
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Bretka	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Bretka	0	379
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Bretka	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Bretka	0	2
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Bretka	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Bretka	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Bretka	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Bretka	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Bretka	0	379
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Bretka	0	500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Bretka	0	0
Opatrenie	Dostavba parkovísk pre	Počet novovybudovaných parkovacích	výstup	počet	obec	0	20

2.1.4	potreby občianskej infraštruktúry.	miest			Bretka		
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Bretka	0	379
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Bretka	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Bretka	0	0,5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Bretka	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Bretka	0	379
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Bretka	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Bretka	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Bretka	-	-
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Bretka	0	5
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Bretka	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Bretka	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Bretka	0	379
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Bretka	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Bretka	0	3
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Bretka	0	50
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Bretka	0	100
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Bretka	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Bretka	0	1
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Bretka	0	3000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Bretka	0	400
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Bretka	95	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Bretka	0	4
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Bretka	0	379
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Bretka	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Bretka	0	379

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Bretka	0	25
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Bretka	0	21
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Bretka	0	4
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Bretka	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Bretka	0	4

	v obci.	Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Bretka	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Bretka	0	21
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m²	obec Bretka	0	500
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Bretka	0	10
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Bretka	0	2
Opatrenie 4.5	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Bretka	0	10
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Bretka	0	3

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Bretka	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Bretka	0	379

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Bretka	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Bretka	0	4
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Bretka	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzi	výsledok	počet	obec Bretka	0	2
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Bretka	0	4
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Bretka	0	50

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Bretka	0	20

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Bretka	0	1
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Bretka	0	379
		Počet vysadených nových krovín a stromov,	výsledok	počet	obec Bretka	0	150
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m²	obec Bretka	0	2000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Bretka	0	200

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Podpora obyvateľov v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	20
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	1
Opatrenie 6.1.2	Zriadenie centra pre matky s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	20
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Bretka	0	0
Opatrenie 6.1.3	Handicapovaní a marginalizovaní obyvatelia.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	50
Opatrenie 6.1.4	Nájomný bytová výstavba.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	5
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	1
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Bretka	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Bretka	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Bretka	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	379

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Bretka	0	20
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Bretka	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Bretka	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Bretka	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Bretka	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Bretka	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Bretka	0	0
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Bretka	0	150
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	13
Opatrenie 7.1.2	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Bretka	0	0
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Bretka	0	300
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	18

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Bretka	0	2
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Bretka	0	15
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	50
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Bretka	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Bretka	0	300
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Bretka	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Bretka	0	500
Opatrenie 8.1.2	Obnova a ochrana kultúrnych pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Bretka	0	5
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Bretka	0	200
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Bretka	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Bretka	0	20

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Bretka	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Bretka	0	500

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná	Inform.	Vých.	Cieľová
-----------	-------	----------------------	-----	-------	---------	-------	---------

				jednotka	zdroj	hodnota	hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Bretka	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Bretka	0	1500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Bretka	0	300
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Bretka	0	1500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Bretka	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Bretka	1900	200
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obce.	Počet nových inštalovaných tabúl	výsledok	počet	obec Bretka	0	5
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Bretka	0	500

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Bretka	0	15
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Bretka	0	500
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Bretka	0	5 tis.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Bretka	0	1
		Počet nových atraktivít obce	výsledok	počet	obec Bretka	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Bretka	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Bretka	0	500
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atraktivít obce	výsledok	počet	obec Bretka	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Bretka	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Bretka	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	500

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia obecných budov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Bretka	0	5
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	obec Bretka	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Bretka	0	0

		Celková zateplená plocha	výsledok	m ²	obec Bretka	0	300
--	--	--------------------------	----------	----------------	-------------	---	-----

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Bretka	0	10
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Bretka	0	40
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Bretka	0	50

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Bretka	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Bretka	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Bretka	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Bretka	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Bretka	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Bretka	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Bretka	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Bretka	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Bretka	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Bretka	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Bretka	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Bretka	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Bretka	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Bretka	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Bretka	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Bretka	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Bretka	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Bretka	10	20

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bretka 2016 - 2025

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE BRETKA

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje

spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Bretka. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Bretka, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Bretka, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Bretka na roky 2016 – 2025.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Bretka

Implementácia PHRSR obce Bretka sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Bretka je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Bretka. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Bretka budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Bretka.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2016 – 2025 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Bretka je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Bretka. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Bretka vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Bretka (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Bretka). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažérmi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Bretka. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Bretka a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce

Bretka. Napĺňanie zadaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Bretka na roky 2016 - 2025. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2016 – 2025) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Bretka najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Bretka. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Bretka pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Bretka. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2025. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Bretka, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2016 - 2025		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doláhaných hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Bretka.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2017	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové apodnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2018	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové apodnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2019	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové apodnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2020	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové apodnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2021	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové apodnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2022	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové apodnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové apodnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
8.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové apodnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2025	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové apodnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia hál a budov.	1 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	1 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Obmedzenie negatívnych dopadov živočíšnej výroby.	50	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obnova technológií v podnikoch výroby.	250	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF	verejný	nízky	obec Bretka

			EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	sektor		
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Inštalácia slnečných kolektorov na budovu domu kultúry.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu obce Bretka. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v existujúcej zástavbe miestnych a obšlužných na komunikácie funkčnej triedy C2, C3 a D v kategórii MO a MOU 6,5/40 a 4,5/30 na úsekoch, kde to dovoľujú šírkové pomery - 4 km.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty III v zastavanom území obce.	podľa potreby	VÚC KESK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC KESK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Výstavba cyklotrasy Gem. Panica - Bretka - Meliata - Čoltovo.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Dostavba parkovacích plôch pri športovej infraštruktúre.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka

	Dostavba parkovacích plôch pri Dome kultúry a kultúrnych pamiatkach.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Dostavba parkovacích plôch pri obecnom cintoríne.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Dostavba parkovacích plôch pri Obecnom úrade a školskej infraštruktúre.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Rekonštrukcia chodníkov pre peších pozdĺž cesty III. triedy (vrátane výškovej úpravy).	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Výstavba chodníkov pre peších v bočných uliciach.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Rekonštrukcia a dostavba chodníkov na miestnom cintoríne.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia premostení.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vyznačenie a osvetlenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Bretka
Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.1.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Udržiavať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.	4	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Bretka

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej

infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Výstavba plôch IBV.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Údržba a revitalizácia areálu cintorína.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Údržba budovy domu smútku.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Bretka
	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	250	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Bretka
	Dostavba vodovodnej siete do nových lokalít IBV.	150	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Bretka
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie elektrických rozvodov VN.	podľa potreby	rozpočet VSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	VSE, a.s.
	Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN - zemné vedenie.	podľa potreby	rozpočet VSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	VSE, a.s.
	Rekonštrukcia pôvodných trafostaníc.	podľa potreby	rozpočet VSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	VSE, a.s.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Bretka
	Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Bretka
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Bretka
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Bretka
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Bretka
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Bretka
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Bretka
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Bretka
	Likvidácia skládok.	50	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Bretka
	Revitalizácia skládky popolčeka.	podľa potreby	pôvodca	verejný a súkromný sektor	žiadny/vysoký	pôvodca
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Výstavba komunitnej kompostárne (do 5 ton).	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber (bez zberu kovov).	500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač).	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 4.5	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Bretka
	Výstavba a sprevádzkovanie splaškovej kanalizačnej siete.	1 000	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Bretka
	Výstavba ČOV (do 2000 EO).	500	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Bretka
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Bretka

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie										

4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer										
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.										
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva									
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.									
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia				
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Bretka				
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Bretka				

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	VVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	VVS, a.s., obec Bretka
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Revitalizácia protizáplavových opatrení na toku Muráň.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Revitalizácia protizáplavových opatrení na toku Slaná.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Revitalizácia protipovodňových opatrení mimo vodného toku.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Bretka
	Revitalizácia koryta toku Muráň.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Bretka
	Revitalizácia koryta toku Slaná.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Bretka

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.									
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.									

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Revitalizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Revitalizácia protieróznych opatrení.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Rekonštrukcia a revitalizácia oddychovej zóny v centre obce.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Podpora obyvateľov v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba denného stacionáru.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Poskytovanie služieb stravovania pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 6.1.2	Zriadenie centra pre matky s deťmi.					
		Predpokladaný	Zdroje	Realizácia	Dopad na	Oprávnení

		rozpočet	financovania		rozpočet	žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Realizácia – výstavba / rekonštrukcia budovy pre zariadenie poskytujúce sociálne služby.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 6.1.3	ZHandicapovaní obyvatelia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Materiálne technické zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 6.1.4	Nájomný bytová výstavba.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Výstavba núdzového bývania.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Bretka
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora poskytovania zdravotníckych služieb.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Bretka

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Bretka
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Opatrenie 6.1.3										
Opatrenie 6.1.4										

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Modernizácia vybavenia MŠ.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Revitalizácia areálu materskej školy.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy materskej školy.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 7.1.1	Modernizácia zariadení povinnej školskej dochádzky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Revitalizácia areálu základnej školy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Rekonštrukcia a zníženie energetickej náročnosti budovy základnej školy. Modernizácia vybavenia ZŠ.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Modernizácia vybavenia ZŠ.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Výstavba detského ihriska v obecnom parku.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Výstavba multifunkčného ihriska v obecnom parku.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Bretka

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie										

7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Rekonštrukcia domu kultúry (obnova a zníženie energetickej náročnosti).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Modernizácia tepelných zdrojov a rozvodov v dome kultúry.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Rekonštrukcia vnútorného vybavenia DK (kuchyňa, sála, rekonštrukcia WC).	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 8.1.2	Obnova a ochrana kultúrnych pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia budovy mlyna.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Zastrešenie mlyna.	35	rozpočet obce, ŠF EÚ, SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Vyčistenie kanála.	8	rozpočet obce, ŠF EÚ, SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Úprava okolia mlyna.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Výstavba amfiteátra.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Bretka
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Bretka
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný	nízky	obec Bretka

							sektor			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Bretka
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Bretka
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atrakciách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Dostavba a modernizácia otvoreného kúpaliska v obci.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Bretka
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					

Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	Predpokladaný rozpočet podľa potreby	Zdroje financovania rozpočet obce, ŠF EÚ	Realizácia verejný sektor	Dopad na rozpočet nízky	Oprávnení žiadatelia obec Bretka
----------	------------------------------------	--------------------------------------	--	---------------------------	-------------------------	----------------------------------

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Komplexná rekonštrukcia obecných budov.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Výstavba bezbariérového prístupu do obecného úradu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Rekonštrukcia obecného rozhlasu.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Bretka

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Bretka
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Bretka
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Bretka
	Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice a modernizácia vybavenia.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	vysoký	obec Bretka

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										

Cieľ 10.2.									
Opatrenie 10.2.1									

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Bretka
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Zriadenie wi-fi zóny v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Bretka
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Bretka
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Bretka

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Bretka
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										

Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Bretka 2016 - 2025

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Spolu
I. Hospodárska politika	247,1	852,4	983,2	983,2	775,5	170,2	49,4	49,4	43,1	43,1	4196,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	0,0	519,0	581,5	581,5	581,5	62,5	0,0	0,0	0,0	0,0	2326,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	164,0	164,0	164,0	164,0	6,3	6,3	6,3	6,3	0,0	0,0	681,0

PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	50,0	50,0	151,25	151,25	101,25	101,25	43,0	43,0	43,0	43,0	777,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	0,6	0,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	2,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	32,5	116,3	83,8	83,8	83,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	400,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	0,0	2,5	2,5	2,5	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0
II. Sociálna politika	175,6	175,6	200,9	290,1	164,6	164,6	139,4	50,1	0,1	0,1	1361,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	0,0	0,0	25,3	25,3	75,3	75,3	50,0	50,0	0,0	0,0	301,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	110,0	110,0	110,0	199,3	89,3	89,3	89,3	0,0	0,0	0,0	797,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	65,60	90,10	90,10	90,10	24,60	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	361,00
III. Environmentálna politika	636,3	930,2	1018,2	1018,2	381,9	96,7	8,7	0,0	0,0	0,0	4090,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	636,3	636,3	724,3	724,3	88,0	88,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2897,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	0,0	293,9	293,9	293,9	293,9	8,7	8,7	0,0	0,0	0,0	1193,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámernov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+C H	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Opatrenie 1.2.1	2 055	1 336	1 002	334	334	0	0	719	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	250	125	94	31	31	0	0	125	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	21	21	16	5	4	0	1	0	0
Spolu	2 326,00	1 482	1 111	370	369	0	1	844	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	519,00	339	254	85	85	0	0	180	0
2018	581,50	370	278	93	92	0	0	211	0
2019	581,50	370	278	93	92	0	0	211	0
2020	581,50	370	278	93	92	0	0	211	0
2021	62,50	31	23	8	8	0	0	31	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0

2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2326,00	1482	1111	370	369	0	1	844	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+C H	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	200	200	150	50	40	0	10	0	0
Opatrenie	155	155	116	39	31	0	8	0	0

2.1.3									
Opatrenie 2.1.4	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Opatrenie 2.1.5	272	272	204	68	54	0	14	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.1.1	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	681,00	681	511	170	136	0	34	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	164,00	164	123	41	33	0	8	0	0
2017	164,00	164	123	41	33	0	8	0	0
2018	164,00	164	123	41	33	0	8	0	0
2019	164,00	164	123	41	33	0	8	0	0
2020	6,25	6	5	2	1	0	0	0	0
2021	6,25	6	5	2	1	0	0	0	0
2022	6,25	6	5	2	1	0	0	0	0
2023	6,25	6	5	2	1	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	681,00	681	511	170	136	0	34	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

	A=B+H+C H	B=C+D	C	zdroje spolu D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	200	200	150	50	40	0	10	0	0
Opatrenie 3.3	172	172	129	43	34	0	9	0	0
Opatrenie 3.4	405	405	304	101	81	0	20	0	0
Spolu	777,00	777	583	194	155	0	39	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	50,00	50	38	13	10	0	3	0	0
2017	50,00	50	38	13	10	0	3	0	0
2018	151,25	151	113	38	30	0	8	0	0
2019	151,25	151	113	38	30	0	8	0	0
2020	101,25	101	76	25	20	0	5	0	0
2021	101,25	101	76	25	20	0	5	0	0
2022	43,00	43	32	11	9	0	2	0	0
2023	43,00	43	32	11	9	0	2	0	0
2024	43,00	43	32	11	9	0	2	0	0
2025	43,00	43	32	11	9	0	2	0	0
Spolu	777,00	777	583	194	155	0	39	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+C H	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Opatrenie 4.4	995	995	746	249	199	0	50	0	0
Opatrenie 4.5	1 500	1 500	1 125	375	300	0	75	0	0
Opatrenie 4.6	352	352	264	88	70	0	18	0	0
Spolu	2 897,00	2 897	2 173	724	579	0	145	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	636,25	636	477	159	127	0	32	0	0
2017	636,25	636	477	159	127	0	32	0	0
2018	724,25	724	543	181	145	0	36	0	0
2019	724,25	724	543	181	145	0	36	0	0
2020	88,00	88	66	22	18	0	4	0	0
2021	88,00	88	66	22	18	0	4	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2897,00	2897	2173	724	579	0	145	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií nariadenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKO FOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)

Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+C H	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	705	705	529	176	141	0	35	0	0
Opatrenie 5.2.3	355	355	266	89	71	0	18	0	0

Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	81	81	61	20	16	0	4	0	0
Opatrenie 5.4.2	52	52	39	13	10	0	3	0	0
Spolu	1 193,00	1 193	895	298	239	0	60	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	293,92	294	220	73	59	0	15	0	0
2018	293,92	294	220	73	59	0	15	0	0
2019	293,92	294	220	73	59	0	15	0	0
2020	293,92	294	220	73	59	0	15	0	0
2021	8,67	9	7	2	2	0	0	0	0
2022	8,67	9	7	2	2	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1193,00	1193	895	298	239	0	60	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+C H	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	200,00	200	150	50	40	0	10	0	0
Opatrenie 6.1.2	51,00	51	38	13	10	0	3	0	0
Opatrenie 6.1.4	50,00	50	38	13	10	0	3	0	0
Spolu	301,00	301	226	75	60	0	15	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	25,25	25	19	6	5	0	1	0	0
2019	25,25	25	19	6	5	0	1	0	0
2020	75,25	75	56	19	15	0	4	0	0

2021	75,25	75	56	19	15	0	4	0	0
2022	50,00	50	38	13	10	0	3	0	0
2023	50,00	50	38	13	10	0	3	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	301,00	301	226	75	60	0	15	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR
ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionáln e zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+C H	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	140	140	105	35	28	0	7	0	0
Opatrenie 7.1.2	300	300	225	75	60	0	15	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	357	357	268	89	71	0	18	0	0
Spolu	797,00	797	598	199	159	0	40	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	110,00	110	83	28	22	0	6	0	0
2017	110,00	110	83	28	22	0	6	0	0
2018	110,00	110	83	28	22	0	6	0	0
2019	199,25	199	149	50	40	0	10	0	0
2020	89,25	89	67	22	18	0	4	0	0
2021	89,25	89	67	22	18	0	4	0	0
2022	89,25	89	67	22	18	0	4	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	797,00	797	598	199	159	0	40	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné
INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+C H	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								

Opatrenie 8.1.1	240	240	180	60	48	0	12	0	0
Opatrenie 8.1.2	240	240	180	60	48	0	12	0	0
Opatrenie 8.1.3	22	22	17	6	4	0	1	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	361,00	361	270	91	72	0	19	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	65,60	66	49	16	13	0	3	0	0
2017	90,10	90	68	23	18	0	5	0	0
2018	90,10	90	68	23	18	0	5	0	0
2019	90,10	90	68	23	18	0	5	0	0
2020	24,60	25	18	6	5	0	1	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	361,00	361	270	91	72	0	19	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiach na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+C H	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	2,00	2	0	2	0	0	2	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2017	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2018	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2,00	2	0	2	0	0	2	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komún a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+C H	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	335	335	251	84	67	0	17	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znížovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	65	65	49	16	13	0	3	0	0
Spolu	400.00	400	300	100	80	0	20	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	32,50	33	24	8	7	0	2	0	0
2017	116,25	116	87	29	23	0	6	0	0
2018	83,75	84	63	21	17	0	4	0	0
2019	83,75	84	63	21	17	0	4	0	0
2020	83,75	84	63	21	17	0	4	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	400,00	400	300	100	80	0	20	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+C H	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Opatrenie 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	10	10	8	3	2	0	1	0	

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2018	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2019	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2020	2,50	3	2	1	1	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2024	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	10,00	10	8	3	2	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatreniu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU / VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci

z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴.

Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4:

skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovanú v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je:

medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorít politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií,

zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

– opatrenia č. 14:

verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov;
MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

– opatrenia č. 15:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
Pôdohospodársku platobnú agentúru,
Národnú sieť rozvoja vidieka
sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby;
- podopatrenia 5.3:

poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2:

fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujúce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Bretka je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Bretka bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

22. 6. 2016 VZN/UMZ č. 3-22-06/2019

.....
pečiatka obce

.....
starostka obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. RIÚS KESK 2014-2020
6. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR KESK),
7. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
8. Národný program reforiem, máj 2012,
9. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
10. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
11. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
12. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
13. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
14. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015
15. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
16. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
17. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
18. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
19. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
20. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
21. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
24. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
25. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
26. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
27. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
28. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja.
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodných věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 2003 – 2014.
14. Interné materiály obce Bretka.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKEJ VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Faltán, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKE VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKE VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVA, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVIKOVIC, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.minerally.sk/files/hor/spras.htm>
37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006-4 -
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružicková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>

61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. NSRR, 2011
63. POH Bretka 2011 – 2015
64. <http://naseobce.sk/>
65. PHSR, 2005 - 2015
66. <http://www.slovensky-kras.eu/info/strediska-a-centra/obec-hrusov/>
67. Slovenský kras, Osveta, 1987
68. www.obec-bretka.eu

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Bretka
Programovacie obdobie 2016 – 2025
2016**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 B. Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224